

Frivillig revision

En studie om faktorer som påverkar valet att behålla respektive avstå från den frivilliga revisionen

Daniela Sjöberg
Pro gradu-avhandling i redovisning
Handledare: Karolina Söderlund
Fakulteten för samhällsvetenskaper och
ekonomi
Åbo Akademi
Åbo 2020

Ämne: Redovisning
Författare: Daniela Sjöberg
Titel: Frivillig revision - En studie om faktorer som påverkar valet att behålla respektive avstå från den frivilliga revisionen
Handledare: Karolina Söderlund
<p>Abstrakt:</p> <p>Den första juli 2007 ändrades revisionslagen i Finland, vilket förde med sig att revisionsplikten avskaffades för de minsta företagen. Denna lagändring var till följd av ett initiativ på EU-nivå, och hade som mål att minska på de ekonomiska bördorna bland företag för att stimulera ekonomin. I speciell fokus var de minsta företagen. Idag får företag som går under gränserna för revisionsplikt frivilligt välja om de vill använda sig av en revisor eller inte. Gränserna för revisionsplikt ligger på en balansomslutning på 100 000 euro, en omsättning på 200 000 euro samt tre anställda. Företag som under två räkenskapsår inte överstiger två av dessa gränsvärden, får välja revision frivilligt.</p> <p>Syftet med denna avhandling var att fastställa vilka faktorer som påverkar efterfrågan på frivillig revision. Med andra ord, vilka faktorer som påverkar företag att välja eller avstå från den frivilliga revisionen. I den teoretiska referensramen behandlades relevant teori förknippat med revision och vad som kan tänkas förklara efterfrågan på revision i företag. Baserat på den teoretiska referensramen och tidigare studier fastställdes möjliga faktorer som kan förklara efterfrågan på revision. Dessa faktorer var företagets storlek, kostnaden i relation till nyttan, revision som förbättring, revision som försäkran och företagets intressenter.</p> <p>Den empiriska delen förverkligades genom en kvalitativ metod som bestod av intervjuer med fyra olika småföretagare. För att få ett bredare perspektiv på undersökningen ställdes även några frågor om den frivilliga revisionen åt bokförare och en revisor. Resultaten från denna undersökning visade hur efterfrågan på revision till största del beror på företagets storlek och kostnaden i relation till nyttan. Dock är det värt att notera att denna undersökning var småskalig, och behandlade den frivilliga revisionen på ett allmänt plan.</p>
Nyckelord: Frivillig revision, revision, småföretag, avskaffad revisionsplikt, faktorer
Datum: 18.5.2020 Sidantal: 71

INNEHÅLL

1	INLEDNING.....	1
1.1	PROBLEMOMRÅDET.....	3
1.1	SYFTE OCH AVGRÄNSNING.....	6
1.2	DISPOSITION.....	6
2	TEORETISK REFERENS RAM.....	7
2.1	REVISION.....	7
2.2	FÖRÄNDRINGEN AV REVISIONSPLIK TEN I EU.....	8
2.2.1	REVISIONSPLIK TEN I FINLAND.....	10
2.2.2	REVISIONSPLIK TEN I ANDRA EU-LÄNDER.....	12
2.3	TEORIER SOM KAN ANSES FÖRKLARA REVISION.....	15
2.3.1	INTRESSENTTEORIN.....	15
2.3.1.1	ÄGARNA.....	16
2.3.1.2	KREDITGIVARE.....	17
2.3.1.3	LEVERANTÖRER.....	18
2.3.1.4	KUNDER.....	18
2.3.1.5	MYNDIGHETER.....	18
2.3.2	REVISIONSTEORI.....	19
2.3.2.1	REVISION SOM FÖRSÅKRAN.....	19
2.3.2.2	REVISION SOM FÖRBÄTTRING.....	20
2.3.2.3	REVISION SOM FÖRSÅKRING.....	20
2.3.2.4	REVISION SOM KOMFORT.....	20
2.3.2.5	REVISION SOM LEGITIMERING.....	21
2.4	FRIVILLIG REVISION.....	22
2.4.1	ARGUMENT FÖR FRIVILLIG REVISION.....	24
2.4.2	ARGUMENT EMOT FRIVILLIG REVISION.....	24
2.4.3	FÖLJDERNA AV DEN FRIVILLIGA REVISIONEN.....	25
2.5	SAMMANFATTNING AV DEN TEORETISKA REFERENS RAMEN.....	27
3	TIDIGARE FORSKNING.....	29
3.1	TIDIGARE FORSKNING OM FRIVILLIG REVISION.....	29
3.2	SAMMANFATTNING AV TIDIGARE FORSKNING.....	32
4	FAKTORER SOM KAN FÖRKLARA EFTERFRÅGAN PÅ FRIVILLIG REVISION.....	33
4.1	FÖRETAGETS STORLEK.....	33
4.2	KOSTNADEN I RELATION TILL NYTTAN.....	33
4.3	REVISION SOM FÖRBÄTTRING.....	34
4.4	REVISION SOM FÖRSÅKRAN.....	34

4.1	FÖRETAGETS INTRESSENER	35
5	METOD.....	36
5.1	FORSKNINGSFRÅGA	36
5.2	FORSKNINGSMETOD	36
5.3	VAL AV METOD.....	37
5.4	DATAINSAMLINGSMETOD.....	37
5.5	UNDERSÖKNINGENS GENOMFÖRANDE	39
5.6	BEARBETNING OCH ANALYS AV DATA	41
5.7	PRESENTATION AV RESPONDENTER.....	42
5.7.1	MAANRAKENNUS SV KY.....	42
5.7.2	SIMGO OY AB	42
5.7.3	GYM 1	43
5.7.4	FÖRETAG B.....	43
5.7.5	REVISORER OCH BOKFÖRARE.....	43
6	RESULTAT.....	45
6.1	FÖRETAGETS STORLEK	45
6.2	KOSTNADEN I RELATION TILL NYTTAN.....	46
6.3	REVISION SOM FÖRBÄTTRING.....	48
6.4	REVISION SOM FÖRSÅKRAN.....	49
6.1	FÖRETAGETS INTRESSENER	50
6.2	ÖVRIGA FAKTORER.....	51
6.3	SAMMANFATTNING AV RESULTATEN	54
7	ANALYS OCH DISKUSSION.....	55
7.1	FÖRETAGETS STORLEK	55
7.2	KOSTNADEN I RELATION TILL NYTTAN.....	56
7.3	REVISION SOM FÖRBÄTTRING.....	57
7.4	REVISION SOM FÖRSÅKRAN.....	58
7.5	FÖRETAGETS INTRESSENER	58
7.6	ÖVRIGA FAKTORER.....	59
8	SAMMANFATTNING	61
8.1	STUDIENS SLUTSATS.....	61
8.2	TILLFÖRLITLIGHET OCH TROVÄRDIGHET	63
8.3	STUDIENS BEGRÄNSNINGAR	64
8.4	FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING	65
KÄLLOR.....		66

BILAGOR:

Bilaga 1: Intervjufrågor – Frivillig revision

Bilaga 2: Intervjufrågor – Ingen frivillig revision

Tabellförteckning

Tabell 1: Gränsvärden i närliggande länder 2016

Tabell 2: Sammanfattning av respondenterna

Tabell 3: Sammanfattning av resultaten

Figurförteckning

Figur 1: Intressentmodell

Figur 2: Studiens slutsats

1 INLEDNING

I Finland började revisionen etablera sig för över 100 år sedan. Den lagstadgade revisionen och reglerna för den anses ha börjat i aktiebolagslagen år 1895. I lagen fastställdes hur bolagsstämman var tvungen att utse en eller flera personer för att granska administrationen och räkenskaperna i företaget. Innan denna lag visste man rätt så lite om revisionen i de privata företagen i Finland. (Kosonen, 2005) Det enda som krävdes av en revisor under denna tid, var en revisionsberättelse som inte var offentlig. Innehållet i dessa rapporter varierade även mycket i och med att det inte fanns en standardmodell att utgå ifrån (Apajalahti, 2017; Kosonen, 2005).

På 1920-talet formades första bokföringslagen. I samband med det blev företagens finansiella rapporter allt viktigare då externa intressenter blev allt mera intresserade av företagets ställning och utveckling. Dessutom infördes lagar om ansvarsskyldighet och offentliggörande av finansiella rapporter. (Kosonen, 2005) I början av 1900-talet var finansiella rapporternas främsta syfte att tjäna skattemyndigheternas behov och avspeglade kanske inte företagets verkliga ekonomiska situation (Apajalahti, 2017). Under 1930-talet gjordes en ändring av aktiebolagslagen, vilket förde med sig att en del företag var tvungen att utse en auktoriserad revisor (Apajalahti, 2017). Den första finländska revisionslagen trädde i kraft 1995, samma år som Finland blev en del av den Europeiska unionen.

Då Finland blev en del av Europeiska unionen år 1995, betydde det att den finländska lagstiftningen inom revision var tvungen att följa de direktiv som Europeiska kommissionen ställt upp. (Niemi, Kinnunen, Ojala & Troberg, 2012) Europeiska kommissionen hade under en längre tid fokuserat på att skapa en förenklad lagstiftning inom Europeiska unionen för att på det sättet öka tillväxten och sysselsättningen i Europa. De hade som mål att lagstiftningen både på EU- och medlemsstatsnivå skulle vara mindre betungande samt lättare och effektivare att tillämpa. Detta skulle stimulera ekonomin genom att minska på den ekonomiska bördan som fanns bland företagen i EU. Ekonomiska bördor kan nämligen ha en stor ekonomisk inverkan på företagen och de uppfattar dem oftast som mycket irriterande och störande. (KOM 2007/23)

I speciell fokus var de små och medelstora företagen i EU i och med att de utgör 99 procent av alla företag och svarar för tvåtredjedelar av sysselsättningen. De minsta företagen ses alltså som motorerna för tillväxt i de flesta länder (Ojala, Collins, Kinnunen, Niemi & Troberg, 2016). De är även de små och medelstora företagen som lider mest av den komplicerade lagstiftningen i och med att dessa företag har begränsade resurser och begränsad sakkunskap för att kunna hantera komplexa regler och föreskrifter. (KOM 2005/353)

I mars år 2007 betonade Europeiska rådet hur det vore nödvändigt att bland medlemsstaterna minska de administrativa bördorna för att ge företagen mer möjlighet att bli konkurrenskraftiga och stimulera Europas ekonomi. För små och medelstora företag är kostnaderna för redovisning och revision speciellt betungande och skulle därmed gynnas av en förenklad lagstiftning på detta plan. Därmed vore det av stor betydelse att ge små och medelstora företag en ökad laglig valfrihet då det handlar om att utforma sin redovisning och revision. (SOU 2008:32)

Som följd av detta avskaffades revisionsplikten för de minsta företag i Finland från och med den 1 juli 2007, och gränserna för revisionsplikten fastställdes. Detta betydde att de minsta företagen kunde utesluta revisionen ifall inget eller ett av följande krav uppfylldes under den föregående eller nuvarande räkenskapsperioden:

1. balansomslutningen överskrider 100 000
2. omsättningen överskrider 200 000
3. antalet anställda överstiger i medeltal 3 (Revisionslagen, 1141/2015).

Med andra ord bestäms revisionsskyldigheten genom att mäta företagets storlek som baserar sig på omsättningen, totala tillgångar samt antalet anställda. Företag som undantas från revisionsplikten kan trots allt välja att utnyttja revision, och välja att anställa en eller flera revisorer för att granska redovisningen. De företag som är närmare maximigränserna för revision, väljer i större utsträckning revision frivilligt. (SOU, 2008:32)

Då revisionen numera är frivillig för småföretagen, kan man fråga sig om småföretag i större utsträckning väljer att avstå från den frivilliga revisionen eller inte. Vilka faktorer som påverkar efterfrågan på frivillig revision, och vad för åsikter småföretagare har kring den frivilliga revisionen, är någonting som ska behandlas i denna avhandling.

1.1 Problemområdet

I och med att revisionsplikten avskaffades för de minsta företagen, valde allt fler företag att lämna bort revisionen. Detta var främst för att företag ansåg att revision för med sig högre kostnader i relation till nyttan. Omsättningen i småföretag är rätt så låg varav revisionsarvodet är en rätt så stor belastning då man ser på ekonomin som helhet (Andersson & Norling, 2006). Men trots detta, finns det företag som väljer att fortsättningsvis använda sig av revision då de anser att nyttan är större än kostnaderna (Collis, 2003). Då man bortser från kostnaden, menar Johansson, Häckner och Wallerstedt (2005) att företag inte har någonting att förlora på att ha revision. De argumenterar för att nyttan av att kunna kvalitetssäkra redovisningen väger tyngre än kostnaden för revision, och därmed skulle inte uteslutande av revision minska på kostnaderna.

Niemi m.fl. (2012) undersökte år 2005 hur småföretagen skulle förhålla sig till den frivilliga revisionen. Resultaten från forskningen visar hur 60 procent av småföretagen påstod att de skulle hålla revisionen trots att den skulle bli frivillig. Detta är ett tecken på att företagen ansåg att revisionen var till nytta. I Sverige gjorde man även en liknande undersökning i form av enkäter (Neij, 2018). Dessa enkäter visade att 60–70 procent skulle behålla revisionen trots att den skulle bli frivillig (Neij, 2018). Dock sjönk efterfrågan på frivillig revision redan några år efter att den infördes, speciellt i nybildade företag. (Neij, 2018)

År 2014 valde dock 25 procent av de aktiva småföretagen i Finland som var utanför revisionsplikten att använda sig av revision (Ittonen, 2017). År 2013 var motsvarande procent 27,9 och år 2012 32,3 procent, vilket visar att den frivilliga revisionen har minskat under åren (Ittonen, 2017). Detta tyder på att trenden håller på att minska, trots att attityderna mot den frivilliga revisionen innan den trädde i kraft var att småföretagen skulle fortsätta med revisionen.

Den frivilliga revisionen är alltså någonting som delar småföretagarnas åsikter och är inte en entydig fråga. Enligt tidningen Balans (2016) är det en fjärdedel av de företag som inte omfattas av revisionsplikten som frivilligt använder sig av tjänsten. Dock skulle man tänka sig att småföretagen vill minska på de ekonomiska bördorna, och därmed skulle

slopande av revisionen vara en självklarhet. Därmed kan man fråga sig vilka faktorer som spelar in då småföretag bestämmer mellan att anlita en revisor eller inte.

Den frivilliga revisionen kan bland annat förklaras utifrån agentteorin. Med detta menas alltså hur det kan uppstå intressekonflikter mellan företagsledningen (agenten) och ägarna (principalen) i de företag där dessa två är åtskilda. Oftast är situationen sådan att företagsledningen sitter på mera information om företaget och dess verksamhet än ägarna, vilket leder till informationsasymmetri. Detta kan även uppstå mellan andra parter, bland annat mellan kreditgivare och företagsledningen. För att minska på detta och ett sätt för principalen att kontrollera agenten är genom att anställa en revisor. (Jensen & Meckling, 1976). Genom revision kan man försäkra sig om att företagsledningen är i linje med ägarens intressen (Carrington, 2014).

Detta är dock inte lika vanligt i småföretag, i och med att ledningen och ägarna oftast är samma person, vilket betyder att revisionen kanske inte anses vara lika viktig. Dock kan det även i småföretag uppstå problem gällande erfarenhet och kunskap inom redovisning (Collis, 2004). I dessa fall är det vanligt att företag använder sig av en extern redovisare. Detta kan i sin tur leda till en agentrelation mellan företaget och den externa redovisaren, vilket kan leda till konflikter. Framst för att ledningen inte har möjlighet att övervaka redovisarens arbete. (Jensen & Meckling, 1976) Detta är en av orsakerna till att småföretag väljer att ha en revisor.

Utöver att minska på informationsasymmetrin finns det även andra orsaker som kan förklara behovet av revision. En studie gjord av Collis (2004) visar att 40 procent av små aktiebolag i Storbritannien anser att anlita en revisor är till nytta för deras verksamhet och att revisionen förbättrar kvaliteten på den finansiella informationen. Dessutom visade studien att företagets omsättning, balansomslutning och antalet anställda hänger ihop med valet att anlita en revisor. Ifall en av variablerna ökar i samband med omsättningen, är det en större chans att en revisor anlitas. (Collis, 2004)

Andra orsaker som kan förklara den frivilliga revisionen är bland annat företagets storlek, komplexitet och skuldsättningsgrad. (Haapamäki, 2018) Dessutom hävdar Niemi m.fl. (2012) att ju större företaget är, desto större är sannolikheten att de väljer den frivilliga revisionen. Företaget som är i en svår ekonomisk situation anställer i större grad en revisor frivilligt, då revisorn kan ge professionella råd.

Trots att lagförändringen var till fördel för småföretagen, fruktade man för att det skulle ha konsekvenser för andra parter. I och med revisionen blev frivillig för de minsta företagen, oroade man sig för att skattefusket skulle öka (Jensen och Björklund, 2014), samt att ekonomiska brott skulle bli allt vanligare (Neij, 2018). Detta befarade man sig över i och med att en revisor sägs vara brottsförebyggande (Neij, 2018). I och med att revisionen sägs halvera risken för fel i den ekonomiska rapporteringen, var man rädd för att slopande av revisionen kunde leda till en fördubbling av fel i redovisningen (Clatworthy & Peel, 2013). Neij (2018) poängterar hur de som väljer bort revision eller inte använder sig av en redovisningskonsult har en sämre kvalitet på årsredovisningen.

Baserat på tidigare forskning inom ämnet, kan man konstatera att det inte finns en samlad uppfattning hos småföretagen då det gäller den frivilliga revisionen. Därmed är det fortsättningsvis viktigt att få kunskap om faktorer som påverkar efterfrågan på den frivilliga revisionen. Målet med denna avhandling är därmed att hitta faktorer som kan förklara den frivilliga revisionen. Detta kommer göras genom att se på de företag som fortsättningsvis värdesätter revision, samt de som valt att välja bort den frivilliga revisionen. Vilka faktorerna som spelar in till detta val är någonting som denna avhandling skall kartlägga. Trots att det är ett antal år sedan revisionsplikten avskaffades för de minsta företagen, är det fortfarande ett aktuellt ämne. Denna avhandling kommer ge en inblick i vad följderna varit efter att revisionen blivit frivillig för de minsta företagen, samt se vad för attityder det finns kring lagförändringen nu 13 år senare.

1.1 Syfte och avgränsning

Syfte med denna avhandling är att få en förståelse för vilka faktorer som påverkar småföretag att använda sig av revision, alternativt att avstå från det. Med småföretag menas företag som ligger under gränsvärdet för revisionsplikt i Finland, alltså såväl småföretag som mikroföretag. Avhandlingen kommer därmed att avgränsas till dessa. Tanken är att ta upp både för- och nackdelar med revision i småföretag, men främst fokusera på vad för faktorer som påverkar efterfrågan av frivillig revision. Den empiriska delen baserar sig på intervjuer med de företag som valt att avstå från den frivilliga revisionen samt de som valt att använda sig av frivillig revision. Dessutom kommer eventuella likheter och skillnader mellan dessa företag att presenteras. Utöver intervjuer med småföretagare, kommer även frågor om den frivilliga revisionen ställas bokförare och revisorer.

1.2 Disposition

Avhandlingen inleds med en inledning där bakgrunden till ämnet presenteras. Därefter behandlas problemområdet samt syfte och avgränsning i det första kapitlet. I det andra kapitlet behandlas teorin till ämnet, alltså mera ingående vad revision är, och hur revisionsplikten har förändrats i EU samt hur den ser ut i Finland och övriga EU-länder. Utöver det behandlas även olika teorier som kan förklara behovet av revision i företag. Det främsta fokus kommer dock ligga på den frivilliga revisionen i småföretag, som är det sista som behandlas i den teoretiska referensramen. I det tredje kapitel går avhandlingen in på tidigare studier som gjorts inom ämnet och avslutas med en sammanfattning. Fjärde kapitlet sammanfattar eventuella faktorer som kan tänkas förklara efterfrågan på frivillig revision. Det femte kapitlet behandlar avhandlingens metod samt grunden för hur forskningen har formats. I sjätte kapitlet tas resultaten upp och de diskuteras tillsammans med den teoretiska referensramen och tidigare studier i det sjunde kapitlet. Avhandlingen avslutas med ett åttonde kapitel där slutsatserna tas upp tillsammans med studiens begränsningar och till sist nämns några förslag till fortsatt forskning.

2 TEORETISK REFERENS RAM

I detta kapitel presenteras teorin bakom det aktuella ämnet. Först behandlas ämnet revision kort för att läsaren ska få en bild av vad ämnet bygger på. Som följande går avhandlingen in på förändringen av revisionsplikten i EU och hur den ser ut idag i Finland samt i andra EU-länder. Därefter behandlas olika teorier som kan förklara efterfrågan på revision. Till sist kommer den frivilliga revisionen att tas upp i den teoretiska referensramen.

2.1 Revision

Revision går i stora drag ut på att planera, granska, bedöma och uttala sig om ett företags årsredovisning, bokföring och förvaltning (FAR, 2006). I och med att företagens verksamhetsresultat granskas av en utomstående person, kan man som aktieägare, leverantör, kreditgivare, myndighet eller kund, säkerställa bokslutsrapporteringens kvalitet och transparens. Revisionen finns för att skapa trygghet och säkerhet bland alla intressenter och för att de ska få en garanti om att verksamheten har skötts på ett korrekt sätt. Därmed kan man säga att revision är en kvalitetsstämpel och skapar mervärde för företaget i fråga. (PwC, 2019) Med andra ord är revisionen viktig för både företaget och intressenterna, då den görs i allmänhetens intresse (eng. the public interest) (FAR, 2006).

Revision förknippas oftast med någonting komplicerat och anses vara både tidskrävande och kostsamt. Därmed kan man tänka sig att de som inte vet vad revision är, kanske väljer bort tjänsten då de inte förstår värdet i processen. (Mansson & Zaman, 2001) Revisorer har därmed en viktig uppgift att kunna visa på detta värde i samband med att de skall utföra ett bra jobb av god kvalitet, genom att följa god revisions sed genom hela processen. Utöver det ska de även garantera att det reviderade företags bokslut ger en korrekt bild av företaget till allmänheten. Det är därför mycket viktigt att revisorn är uppdaterad då det gäller lagstiftningen och reglerna inom revision, redovisning och skattefrågor (FAR, 2006).

Samma krav på att utse en revisor gäller däremot inte alla företag. Revisionsplikten baserar sig på hur stor verksamheten är, alltså beroende på företags omsättning, balansomslutning och antalet anställda. De minsta företagen har blivit befriade från

revisionsplikten, men de som enligt lag går över gränserna för revisionsplikten måste utse en revisor i enlighet med revisionslagen, bokföringslagen sam andra lagar som påverkar det aktuella företaget (Arbets- och näringsministeriet, 2014).

2.2 Förändringen av revisionsplikten i EU

Den 14 november 2006 lade Europeiska kommissionen fram ett förslag om ett åtgärdsprogram som skulle fokusera på en bättre lagstiftning i hopp om att skapa tillväxt och flera arbetsplatser i Europeiska unionen. (KOM, 2007/23) Detta program hade som mål att minska administrativa bördor, genom att ändra den dåvarande lagstiftningen i EU. De administrativa bördorna skulle minskas med 25 procent, vilket EU och dess medlemsländer gemensamt skulle uppnå senast år 2012 (SOU, 2008:32). Programmet skulle på lång sikt ge ekonomiska fördelar men även tydliga resultat redan på kort sikt. En förenklad lagstiftning inom EU skulle alltså öka tillväxten och sysselsättningen i Europa, samt vara mindre betungande och effektivare för EU och medlemsländerna. (KOM, 2007/23)

Kommissionens mål var alltså att stimulera ekonomin genom att minska på företagens ekonomiska bördor. Detta skulle ge företag en möjlighet att bli mera konkurrenskraftiga. I särskilt fokus var små och medelstora företag. De små och medelstora företagen i Europa är nämligen de dominerande företagen och står för två tredjedelar av sysselsättningen, och därmed är det viktigt att på något sätt påverka deras administrativa kostnader. Små och medelstora företag lider mest av den komplicerade lagstiftningen då dessa företag har begränsade resurser och begränsad sakkunskap för att hantera komplexa regler och föreskrifter. (KOM, 2005/353) Bland annat är kostnaderna för revision och redovisning en sådan börda. Laglig valfrihet för småföretagen, och en möjlighet för dem att utforma sin redovisning och revision, vore därmed en fördel för att minska på de ekonomiska bördorna. (SOU, 2008:32)

Som resultat av detta gjordes det den 5 september 2008 förändringar då det gäller revisionsplikten i EU, för att ge mera frihet åt de minsta företagen. Med andra ord höjdes gränserna för att flera småföretag skulle gå under gränserna för revisionsplikten. De tidigare gränserna för revisionsplikten för onoterade små och medelstora företag var följande:

1. nettoomsättning på 7 300 000 euro
2. balansomslutning på 3 650 000 euro
3. antal anställda 50 personer. (SOU 2008:32)

De gränser som är aktuella idag är:

1. nettoomsättning på 8 800 000 euro
2. balansomslutning på 4 400 000 euro
3. antalet anställda 50 personer. (SOU 2008:32)

Detta betyder att småföretag kan utesluta revision ifall inget eller ett av de ovannämnda kraven uppfylls under den föregående eller nuvarande räkenskapsperioden (RevL,1141/2015). Enligt EU-direktiven är det tillåtet för medlemsländerna i EU att höja gränserna för nettoomsättningen och balansomslutningen om de så vill (Neij, 2018). Medlemsländerna har alltså en viss frihet då det handlar om att forma gränserna för revisionsplikten.

Man kan därmed konstatera att lagförändringen inom EU leder till en allt tydligare tudelning av företagen. De stora företagen som bland annat är verksamma på finans- och försäkringsmarknaden ställs inför allt högre krav då det gäller redovisningen. Dessa företag är tvungna att utse en kvalificerad revisor för att kontrollera redovisningen med rätt så höga krav. De små och medelstora företagen får däremot allt mera laglig frihet att utforma sin egen redovisning och revision. Denna lagförändring gjordes främst för att låta de minsta företagen själv bestämma hur mycket de vill satsa på redovisnings- och revisionstjänster. (SOU, 2008:32)

Utvecklingen från år 2007 har dock gått åt det bättre hållet inom EU. Det åtgärdsprogram som kommissionen genomfört visade resultat år 2012. Bland annat hade byråkratin minskat med över 25 procent, vilket var mera än man siktat på. Mellan åren 2007 och 2012 hade de administrativa kostnaderna minskat med 25 procent, vilket sammanlagt motsvarar 30,8 miljarder euro. (KOM, 2013/15)

2.2.1 Revisionsplikten i Finland

Redan år 1895 fastställdes det i aktiebolagslagen att finländska företag var tvungna att utse en person som skulle granska förvaltningen. Den första revisionslagen trädde i kraft år 1925, och tre år senare, 1928, lagstodades det om bokslutens offentlighet. Under denna tid blev det allt viktigare för placerare att få information om företagets ekonomi och utveckling. Speciellt skattemyndigheterna och staten var intresserade av den offentliga informationen för att hålla koll på vilka företag som var av stor betydelse för nationalekonomin. (Kosonen, 2005)

Innehållet i aktiebolagslagen var under denna tid mycket knapp. Det fanns inga speciella bestämmelser om revisorns egenskaper, som om deras beroende eller jäv. Det nämndes heller ingenting om granskningskyldigheten eller vad revisionsberättelsen var tvungen att innehålla. (Kosonen, 2005) Företagen var även orolig över att konkurrenterna skulle få veta hur det verkligen gick för det egna företaget (Apajalahti, 2017). Med andra ord kunde man inte vara säker på att den information som framgick avspeglade företagets riktiga ekonomiska situation.

Behovet av revision ökade när ägandet och ledningen skildes åt i företagen (Apajalahti, 2017). I och med globaliseringen och det allt intensivare samarbetet i Europa började företagets påverkan synas allt mera i den nationella lagstiftningen. Under denna tid etablerades uttrycket ”en rättvisande bild” (Kosonen, 2005). Först efter Finlands självständighet började det införas lagförändringar. På 1920-talet tog den första bokföringslagen form, i samma väva som redovisningslagen och lagen om bokslutens offentlighet. Några år senare, 1935, omformades aktiebolagslagen vilket förde med sig att en del företag var tvungna att utse en auktoriserad revisor (Apajalahti, 2017). År 1995, samma år som Finland blev en del av Europeiska unionen, trädde den första revisionslagen i Finland i kraft.

Revisionsplikten i Finland har omformats alltsedan Finland blev en del av Europeiska unionen. I och med medlemskapet måste landets lagstiftning förändras för att uppfylla de riktlinjer som Europeiska unionen ställt upp (Niemi m.fl., 2012). En av dessa förändringar var att de minsta företagen befriades från revisionsplikten. Som resultat av detta omformades revisionslagen i Finland och en ny trädde i kraft den 1 juli 2007. En av de nya bestämmelserna var att de minsta företagen befriades från revisionsplikten.

Enligt revisionslagen behövs inte en revisor väljas om högst en av följande har uppfyllts under den avslutade räkenskapsperioden och den omedelbart föregående räkenskapsperioden (Revisionslagen, 1141/2015):

- balansomslutning 100 000 euro
- omsättning 200 000 euro
- antal anställda 3 stycken.

Med andra ord får de minsta företagen själva bestämma om de väljer att anlita en revisor eller inte. En orsak till att småföretagen befriades från revisionsplikten var för att det sällan förekommer intressekonflikter i dessa företag, vilket beror på att ägaren och företagsledningen oftast är samma person. En annan orsak är att småföretag inte är beroende av extern finansiering i lika stor utsträckning som större företag. (SOU 2008:32)

Det har dock länge diskuterats om gränserna borde höjas närmare den maximala gräns som EU ställt upp, för att ytterligare minska revisionsskyldigheten i Finland. I och med att det i Finland inte förekommer ekonomiska brott i lika stor utsträckning som i andra länder, förundras många över varför landet har en mycket strängare gräns gällande revisionsplikten än andra länder. (Haapamäki, 2018)

2.2.2 Revisionsplikten i andra EU-länder

Revisionsplikten varierar mycket EU-länder emellan. Denna avhandling bygger på studier kring den frivilliga revisionen i småföretag, gjorda i flera olika länder. Därmed är det mycket viktigt att poängtera dessa skillnader för att kunna göra jämförelser. Ett litet företag i ett land kanske inte kan jämföras med ett litet företag i ett annat land.

Som tidigare nämnt är de maximala gränserna för revisionsplikten i EU 50 anställda, 4 miljoner euro i balansomslutning och 8 miljoner euro i nettoomsättning (SOU, 2008:32). Dock får medlemsländerna i EU höja gränsen för både balansomslutningen och nettoomsättningen om de så vill (Neij, 2018).

För att ta upp några exempel är det värt att understryka att Tyskland, Frankrike, Nederländerna och Irland har höga gränser då det handlar om revisionsplikten medan Finland och de övriga nordiska länderna har mycket striktare krav än övriga Europa. Dock ligger gränserna i Danmark en aning högre än till exempel i Finland och Sverige. År 2016 låg dessa gränser i EU i snitt på 2,8 miljoner euro för totala tillgångar, 5,7 miljoner euro för omsättningen och 44 anställda, alltså är dessa gränser i EU i snitt betydligt högre än vad de är i Finland. (Haapamäki, 2018)

Av de skandinaviska länderna var Danmark först med att slopa revisionsplikten för de minsta företagen, vilket skedde år 2006. Gränsvärdena i Danmark har sedan dess höjts två gånger, år 2010 och 2013. Landet använder sig av två olika gränsvärden, nämligen en undregräns då det inte krävs någon revision alls och en övregräns då det är revisionsplikt. Aktiebolag som ligger mellan dessa två gränser kan välja mellan revision eller en utökad översiktlig granskning (eng. extended review). (Neij, 2018)

De lägsta gränsvärden som gäller i Danmark är färre än 12 anställda, mindre än 4 miljoner danska kronor i balansomslutning, mindre än 8 miljoner danska kronor i nettoomsättning. De företag som går under dessa värden är befriade från revisionen. De högsta gränsvärdena är en balansomslutning på 29 miljoner danska kronor, en nettoomsättning på 58 miljoner danska kronor, och antal anställda på genomsnitt 50 stycken personer. (SOU 2008:32) Ifall ett företag inte överskrider två av följande tre gränsvärden, gäller inte revisionsplikten, men överskrider två, gäller revisionsplikt (Neij, 2018).

Alltsedan 2006 har det blivit allt vanligare att företag väljer bort revisionen. Dock har den utökade översiktliga granskningen (eng. extended review), som introducerades 2013, blivit allt vanligare de senaste åren och antalet företag som använder sig av det har fördubblats från 13 000 till 26 000 (Neij, 2018).

I Norge slopades revisionsplikten rätt så sent, nämligen i maj 2011. Kraven för revisionsplikt i Norge är då två av följande gäller: då ett företag har fler än 10 anställda, mer än 20 miljoner NOK i balansomslutning eller mer än 5 miljoner NOK i nettoomsättning. De här gränsvärden har nyligen gått igenom, och kommer att ligga på dessa nivåer i alla fall en tid framöver. I Norge väljer nystartade företag i större utsträckning revision än nystartade företag i Sverige. (Neij, 2018)

Sverige var tillsammans med Malta det enda landet inom EU år 2010 som inte hade avskaffat revisionsplikten för de minsta företagen. (Broberg, 2008) Landet ville göra en utredning om hur en eventuell avskaffning av revisionsplikten skulle gå till och besökte bland annat Nederländerna och England för att ta reda på detta. Den första januari 2010 trädde lagändringen i kraft i Sverige (SOU 2008:32). Idag tillämpas följande gränser i Sverige: fler än 3 anställda, mer än 1,5 miljoner kronor i balansomslutning samt mer än 3 miljoner kronor i nettoomsättning. Ett företag måste ha en revisor om minst två av gränsvärdena nås de två senaste räkenskapsåren. I euro motsvarar detta 150 000 € i balansomslutning samt 300 000 i nettoomsättning. I Sverige kan upptill 435 000 aktiebolag välja bort revisionen endast på grund av sin storlek. En av fem har frivilligt valt revision (Neij, 2018).

I Tyskland spelar både bolagsformen och storleken på företaget in då revisionsplikten fastställs. Enligt lagen ska alla företag i Tyskland använda sig av revision, förutom de företag som går under gränserna. Till skillnad från andra länder har Tyskland aldrig haft revisionsplikt för småföretag. De som uppfyller kriterierna för småföretag är de som uppfyller minst två av följande tre gränsvärden: balansomslutningen får inte överstiga 3 438 000 euro, omsättningen får inte överstiga 6 875 000 euro och årsgenomsnittet anställda får inte överstiga 50 stycken. Dock har Tyskland, tillsammans med Irland, Nederländerna och Storbritannien, valt att utnyttja maximalt tillåtna gränsvärden på 6 miljoner euro i balansomslutning och 12 miljoner euro i nettoomsättning. (Neij, 2018)

Med andra ord kan man konstatera att gränsvärdena för revisionsplikten varierar rätt så mycket. Speciellt när man jämför gränserna i Finland och Sverige med resterande länder i EU. I Sverige lider företagen av att de i förhållande till bland annat Storbritannien, Tyskland och Nederländerna har en mera kostnadskrävande redovisning och revision. Detta sätter de svenska företagen i ett konkurrensmässigt underläge. Detta underläge förbättras inte då Sverige har lägre gränsvärden gällande revisionsplikten än de ledande länderna inom EU. Detsamma kan man tänka att samma gäller Finland. (SOU, 2008:32)

Det är alltså mycket viktigt att belysa dessa skillnader eftersom ett litet företag i Tyskland eller England, inte är jämförbart med ett litet företag i Finland eller Sverige. Finland är det land med lägst revisionsplikt i norden, vilket man kan ifrågasätta. Juha Ahvenniemi, som är VD för Taloushallintoliitto, poängterar hur ingen kan förklara varför dessa gränser är så låga i Finland. Han menar att gränserna borde höjas radikalt för att ge fler företag självbestämmanderätt då det gäller revision. (Sjöström, 2014)

Länder	Omsättning (EUR)	Balans (EUR)	Anställda (ST.)
<i>Finland</i>	<i>200 000</i>	<i>100 000</i>	<i>3</i>
<i>Sverige</i>	<i>300 000</i>	<i>150 000</i>	<i>3</i>
<i>Norge</i>	<i>625 000</i>	<i>2 500 000</i>	<i>10</i>
<i>Danmark</i>	<i>9 700 000</i>	<i>4 800 000</i>	<i>50</i>
<i>Frankrike</i>	<i>3 100 000</i>	<i>1 550 000</i>	<i>50</i>
<i>Italien</i>	<i>8 800 000</i>	<i>4 400 000</i>	<i>50</i>
<i>Österrike</i>	<i>10 000 000</i>	<i>5 000 000</i>	<i>50</i>
<i>Tyskland</i>	<i>12 000 000</i>	<i>6 000 000</i>	<i>50</i>
<i>England</i>	<i>13 100 000</i>	<i>6 500 000</i>	<i>50</i>

Tabell 1: Gränsvärden i närliggande länder 2016 (Källa: Småföretagarnas Riksförbund, 2016)

2.3 Teorier som kan anses förklara revision

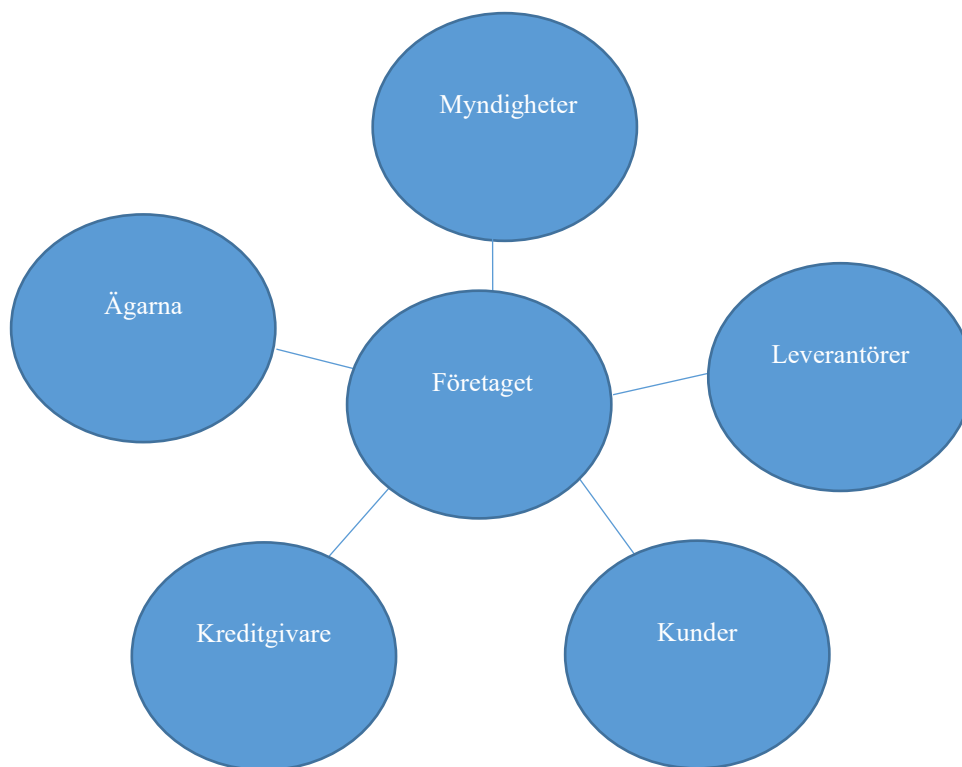
Utifrån det som behandlats tidigare i denna avhandling, kan man konstatera att inte alla företag är tvungna att utse en revisor. Men trots det kan frivillig revision användas om ett företag anser det vara till nytta. I detta kapitel tas det upp två olika teorier som kan anses förklara behovet revision, och varför den kan vara till fördel, även för mindre företag.

2.3.1 Intressentteorin

Då ett företag väljer att revidera sitt företag är det inte endast företaget i fråga som påverkas av det, utan även de externa intressenterna. Dessa intressenter är grupper och individer som drar nytta av företaget på något sätt. Bland annat ägare, långgivare, myndigheter, kunder och leverantörer. Dessa intressenter har olika behov av information för att de skall kunna förlita sig på företaget i fråga (FAR, 2006).

Intressenterna kan delas in i inre intressenter samt yttre intressenter. Till de inre intressenterna räknas den inre kretsen, alltså företagets anställda samt ägaren och ledningen. Dessa inre intressenter har oftast en stark anknytning till företaget och kan därmed lättare påverka företaget. De resterande intressenterna räknas till de yttre intressenterna, bland annat kunder, leverantörer, kreditgivare och myndigheter. I jämförelse med de inre intressenterna, har inte de yttre intressenterna lika stor anknytning till företaget. Till exempel kan en kund välja att handla med ett annat företag utan att behöva förklara sig på förhand. (Andersson & Norling, 2007)

Revision skapar mervärde för företaget då en revisor har granskat redovisningen. Förtroendet till företagets olika intressenter förstärks, och underlättar affärer och kontakten med dem (PwC, 2019). Med andra ord är företaget och intressenterna i ett ömsesidigt beroendeförhållande. I och med revisionen, vågar företagets intressenter fortsätta sin affärsrelation i företaget. Ifall en revisor inte skulle finnas, är dessa utomstående intressenter tvungna att göra egna kontroller (FAR, 2006). Revisionen minskar därmed intressenternas egna informationsinsamling, och ger den relevanta informationen som behövs. Detta förhållande mellan företaget och dess intressenter kan förklaras utifrån en intressentmodell, där varje intressent har en viss relation till företaget. De beslut som företaget gör, baserar sig även på intressenternas behov och önsningar. Nedan illustreras modellen.

Figur 1: Intressentmodell

2.3.1.1 Ägarna

Ägarnas främsta intresse är företags finansiella situation. Detta grundar sig på att ägarna bidrar med kapital och är intresserad av att få avkastning på de kapital de investerar. (FAR, 2006) Inte nog med det är även företagets information viktig då ägare ska besluta om att sälja eller köpa nya aktier.

I större företag, där ägande och ledningen är åtskilda, kan det vara viktigt för ägaren att lita på den information som ledningen ger ut i och med att ägaren oftast inte sitter i företagets ledning. Revision kan i detta fall vara ett sätt för ägare att säkerställa detta. I småföretag är ofta ägaren och ledningen dock samma person, vilket betyder att ägaren har kontroll över hela verksamheten. Revisionen kan därmed anses var onödig från ägarperspektivet. (FAR, 2006). Dock finns det situationer där småföretag har en utomstående ägare, och i dessa situationer ökar efterfrågan på revision (Taurigana & Clarke, 2000). I dessa fall är revisorns bedömning av företaget mycket viktigt för ägaren (FAR, 2006).

En teori som kan anses förklara behovet av revision är agentteorin (Chow, 1982). Agentteorin baserar sig på hur en principal (uppdragsgivaren) anställer en agent (uppdragstagare) för att handla i dess intresse, och överger en del av ansvaret till personen. I företag anses aktieägare vara principalen som delegerar ansvaret vidare till företagsledningen, alltså agenten. Ett problem som kan uppstå vid en agentrelation är alltså när båda parterna strävar efter att maximera sin egen nytta, genom att agenten kanske inte agerar i enlighet med det som principalen vill. Detta leder till intressekonflikter mellan ägaren och ledningen. Genom att använda sig av övervakningskostnader, och på det sättet minska på intressekonflikten, kan ägaren kontrollera ledningen genom att anställa en revisor. Den kostnad som betalas till revisorn är en agentskostnad, som minskar på intressekonflikten. (Jensen & Meckling, 1976)

Dock är detta inte så vanligt i småföretag där ägaren och ledningen är samma person. Men istället kan revisionen spela en stor roll då det handlar om kvaliteten på redovisningen i företaget. Revisionen sägs införa disciplin bland företagets redovisare. Ifall redovisningen kommer kontrolleras av en revisor är chansen större att redovisarna i företaget arbetar bättre och är extra noggranna när den finansiella informationen förbereds inför revisorn (Tabone & Baldacchino; Wallace 1980). Revisionen kan därmed ses som en finansiell disciplin och har en avskräckande effekt mot fel. Utöver det sitter även revisorn på mycket kunskap som kan vara till nytta för ledningen och ägaren. (Tabone & Baldacchino, 2003)

2.3.1.2 Kreditgivare

Kreditgivarna anses vara en av företagens främsta intressenter, eftersom de lånar ut pengar till företaget (Diamant, 2004). Därmed vill företaget presentera trovärdig finansiell information då kreditgivarna ska göra en kreditbedömning av företaget. Med andra ord blir säkerheten större när en yrkeskunnig revisor har granskat denna informationen som kreditgivarna får. (FAR, 2006) Oberoende hur stort företaget är, anser banker att redovisningsinformation som genomgått revision är den bästa informationen, och grunden för när de fattar lånebeslut (Seow, 2001) Dessutom är chansen större att ett företag använder sig av revision om långgivarna och andra intressenter kräver det (Seow, 2001).

Dedman m.fl. (2013) poängterar hur tidigare forskning som gjorts inom revision, visar hur företag som väljer frivilligt revision går hand i hand med en positiv kreditvärdering och sänkta lånekostnader. Företag ser det även som en fördel att ha kontroll över sina finansiella rapporter för att på det sättet skapa ett bra förhållande till banken i hopp om att få bättre kreditvillkor och minskade lånekostnaderna (Collis & Jarvis, 2002).

Dedman och Kausar (2012) bestyrker detta, och menar att företag som väljer bort revision även får ett lägre kreditbetyg. Orsaken till detta är att deras finansiella information inte når samma tillförlitlighet då en revisor inte har granskat informationen. Därmed kan man konstatera att företag som i framtiden har som avsikt att öka sitt egna kapital, är villiga att behålla revisionen för att intyga att företaget har finansiella rapporter av hög kvalitet. (Dedman & Kausar, 2012)

2.3.1.3 Leverantörer

I likhet med kreditgivare, har även leverantörerna ett intresse för den ekonomiska informationen. Främst är de intresserade av betalningssäkerheten då det levererar varor och tjänster till företaget. Frågan är alltså ifall de vågar leverera varor och ge kredit till företaget i fråga. (FAR, 2006) Med andra ord är det företags kortsiktiga betalningsförmåga som de är intresserade av.

2.3.1.4 Kunder

Kunder anses vara en de viktigaste intressenterna i och med att verksamheten inte kunde fortsätta utan dem. Kunder är på samma sätt som leverantörer intresserad av ifall företaget kan fortsätta med sin verksamhet. (FAR, 2006)

2.3.1.5 Myndigheter

Stat och kommun samt andra myndigheter som skattemyndigheter måste kunna förlita sig på att företaget redovisar korrekt. Denna redovisning är grunden för skatter och avgifter. Då redovisningen granskas av en kvalificerad revisor är sannolikheten större att företaget sköter sig. (FAR, 2006)

2.3.2 Revisionsteori

I och med att denna avhandling bygger på faktorer som kan förklara efterfrågan på frivillig revision i småföretag, är det värt att nämna olika revisionsteorier som kan vara grunden för detta val. Carrington (2014) tar upp fem olika teorier i sin bok, som sägs förklara behovet av revision. Han delar in dessa i två olika delar. I den första delen, nämligen den nationalekonomiska traditionen, ingår försäkran, förbättring och försäkring. I den andra, även kallad sociologiska traditionen, ingår två olika perspektiv, nämligen komfort och legitimitet. Dessa olika delar förklarar vad revision är och varför företag väljer att anlita en revisor.

Därför kan man fråga sig på vilket sätt ett företag kan nå försäkran, förbättring, försäkring, komfort och legitimering om de väljer att avstå från den frivilliga revisionen. Eller är dessa kanske faktorer som förklarar valet av frivillig revision?

2.3.2.1 Revision som försäkran

Försäkran handlar om hur ägaren i ett företag kan genom revision försäkra sig om att företagsledningen sköter sina uppgifter på rätt sätt. Som tidigare nämnt, kan ägaren alltså inte alltid vara säker på att företaget drivs på det sätt som ägaren vill. I detta fall kan det uppstå en konflikt mellan ägaren och företagsledningen i företaget, så kallat mellan principalen och agenten. Problemet är om dessa två parter börjar styra verksamheten åt det håll som gynnar dem själva, och att principalen inte kan vara säker på agenten inte utför handlingar i eget intresse. (Carrington, 2014) Det är även mycket vanligt att agenten besitter mera information än principalen, vilket leder till informationsasymmetri. För att hindra dessa intressekonflikter är det av stor betydelse att anlita en opartisk revisor. Dock är detta inte lika vanligt i småföretag, då dessa företag är ägarledda. Däremot kan det uppstå informationsasymmetri mellan ägarna och företagets intressenter (Svanström, 2008). Detsamma gäller mellan företaget och den utomstående redovisaren. I dessa situationer är det av stor vikt att övervaka förhållandet mellan principalen och agenten för att både minska på kostnaderna och informationsasymmetrin (Jensen & Meckling, 1976).

2.3.2.2 *Revision som förbättring*

Revision som förbättring handlar om kvaliteten på informationen. Då företaget väljer att anställa en revisor, kan man vara säker på att kvaliteten på redovisningen ökar då revisorn påverkar redovisningen till det bättre. Revisorn tar även intressenternas krav i beaktande då kontroller görs. (Carrington, 2014)

Revisionen förbättrar alltså kvaliteten på redovisningen, vilket spelar en stor roll för de externa intressenterna, men även internt. Ifall informationen inte är tillräcklig, kan det även få samhällsekonomiska konsekvenser. Det skapar även säkerhet för ägarna då redovisningen är korrekt och spelar en stor roll då företag gör interna beslut. (Carrington, 2014)

2.3.2.3 *Revision som försäkring*

Utöver de två ovannämnda, är försäkring en av de revisionsteorierna som härstammar från nationalekonomin. Carrington (2014) poängterar hur revision även kan användas som en försäkring att redovisningen håller kriterierna. Detta betyder att företagsledningens ansvar flyttas till revisorn, och samtidigt också risken. Därmed hamnar revisorn stå för konsekvenserna för icke korrekta rapporter och tar på sig ansvaret från företagsledningen. Detta är någonting som de externa intressenterna anser som en bra sak, då en opartisk person tar del av finansiella rapporterna. Det är även revisorns egna ansvar att göra kontroller i enlighet med lagen. Utåt sett är revision som försäkring en garanti för intressenterna och företaget ser revision som minskande av försäkringsrisker. (Carrington, 2014)

2.3.2.4 *Revision som komfort*

Revision som komfort handlar främst om att företagens intressenter ska känna sig trygga med företagens redovisning. Detta är mycket viktigt för att intressenterna ska våga investera i företaget. (Carrington, 2014) Ifall revisionen finns, behöver inte intressenterna själva ställa frågor om redovisningens kvalitet och pålitlighet.

Det är även viktigt att ägarna känner sig trygga med redovisningen i företaget. Ifall revisorn märker fel i redovisningen, ska revisorn anmärka om det utan att intressenterna medvetenhet. När företaget i fråga fått informationen om dessa fel, har de möjlighet att rätta till dem innan revisionsberättelsen görs. Detta ökar alltså på tilliten och förtroendet.

Revision som komfort har alltså som mål att minska på orosmoment då det handlar om ägarens känslor, så att ägaren kan känna sig trygg med företagets redovisning. Detta kan spela en stor roll i småföretag där det ofta endast finns en ägare. Att kunna minska eller helt radera orosmoment kan vara av stor betydelse och kan vara en orsak till att småföretag väljer revision. (Carrington, 2014)

2.3.2.5 Revision som legitimering

Slutligen handlar revision som legitimering om hur företag alltid utgår från att följa givna lagar och normer (Carrington, 2014). Ifall revisorn märker att ett företag inte lyder lagarna och reglerna, kan hen kräva att redovisningen ska ändras. Alltså är detta även ett sätt att signalera att redovisningen är godkänd, och skapar därmed legitimitet för företaget. (Carrington, 2014) Ett företag har därmed som avsikt att verka legitim för sina intressenter för att hålla dem nöjda. Ett sätt för ett företag att ses som legitimt är genom att informera intressenterna efter deras behov. Ett företag som agerar legitimt kan på lång sikt få lojala intressenter (FAR, 2006).

2.4 Frivillig revision

I tidigare kapitel presenterades olika faktorer som kan förklara vikten av frivillig revision. I detta kapitel går avhandlingen mera in på djupet vad den frivilliga revisionen innebär samt vad som kan tänkas vara fördelarna och nackdelarna med frivillig revision i företag.

I Finland har revisionen varit frivillig för de minsta företagen sedan juli 2007. Som tidigare nämnt, trädde denna lagförändring i kraft främst för att minska småföretagens administrativa bördor och kostnaderna för revision. Utöver det var målet att reformen skulle stärka konkurrenskraften och bidra till att företagen växer och anställer fler. Dock fanns det även orosmoment.

Bland annat var man rädd för att skatteintäkterna skulle minska och att det skulle leda till ökad ekonomisk brottslighet och sämre redovisningskvalitet i företagen. (RIR 2017:35) Detta var man rädd för att skulle ske i de minsta företagen med få anställda och en låg balansomslutning och nettoomsättning. Chansen är väldigt hög att ingen i dessa företag sitter på sådan kunskap som en kvalificerad revisor har. Därmed poängterades det hur viktigt det vore att visa dessa företag som frivilligt får välja revision, värdet av redovisnings- och revisionstjänster, för att redovisningsstandarden skulle hållas på samma höga nivå. Utöver det befarade sig revisorerna för att missta sin monopolställning och utsättas för en hård konkurrens på en marknad som är i snabb förändring. Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten fruktade även för att skattefel och ekonomisk brottslighet skulle bli allt vanligare. (SOU, 2008:32)

Orsaken till att revisionsplikten ändrades var alltså inte för att revision ansågs vara något dåligt och onyttigt. Syftet med denna lagförändring var att företagen skulle själva få välja när de vill köpa tjänster från revisionsbolagen, beroende på hurdana tjänster de ansåg vara till nytta. Som fallet var tidigare, var företag tvungna att årligen betala för revision i enlighet med lagen, oberoende företagets mål eller storlek. Företag var tvungna att välja hela revisionspaketet, då endast en del av tjänsterna skulle räcka. Med andra ord ledde tvånget endast till att företag belastades med onödiga kostnader. (SOU, 2008:32) I och med denna lagförändring blev tjänsterna mera varierande, och priserna lägre än vad de tidigare varit. Detta skulle i sin tur ge företag bättre förutsättningar, med tanke på den hårda konkurrensen på marknaden (SOU, 2008:32).

Idag står alltså småföretagen inför ett val då det gäller revision. Anser de att nyttan är större än kostnaderna, kan de frivilligt välja revision. Främst är det ägaren i företaget som tar beslutet om företaget ska revideras eller inte. I detta fall är det viktigt att beslutet tas i hänsyn till ägarens egen nytta men också till intressenterna. Som tidigare nämnt är de externa intressenterna en mycket viktig del för företagets existens, och därmed en synpunkt som även måste tas i beaktan vid beslutet.

Det finns en hel del saker som spelar in då ett företag väljer att använda sig av revision alternativt att avstå från det. I och med att revisionsbyråer erbjuder andra tjänster utöver revision, som till exempel rådgivning, påverkar det även valet att anlita en revisor (Dedman m.fl., 2014). En del företag anser att denna rådgivning räcker, och lämnar därmed bort revisionen. Ju större företaget är, och ju större skuldkvot (både leverantörsskulder och banklån) ökar valet att anlita en revisor. Ifall nettoomsättningen stiger och om förra årets eget kapital har varit negativt är chansen även större att företaget väljer revision. (Ojala m.fl., 2016)

Alltså med andra ord påverkar företagets storlek, behovet av finansiering, behovet av interna kontroller och bättre kvalitet på finansiella rapporter efterfrågan på den frivilliga revisionen bland småföretag. (Niemi m.fl., 2012) Ifall företag håller på att växa och i framtiden har planer på att bli sålt till något annat företag, är det av intresse att ha de finansiella rapporterna under kontroll och få råd gällande deklARATIONER och skatterådgivning. (SOU, 2008: 32)

Sammanfattningsvis kan man konstatera att det finns delade åsikter kring den frivilliga revisionen. Dock är det värt att notera att det finns flera faktorer som spelar in då företag väljer att använda sig av revision eller att avstå från det. Dessa argument baserar sig bland annat på om nyttan är större än kostnaderna. I och med att revision kan anses vara dyrt, väljer allt fler att avstå från den frivilliga revisionen, vilket i sin tur kan öka den ekonomiska brottsligheten i företagen. Å andra sidan är det någonting som är viktigt för externa intressenter samt för ägaren och den inre kontrollen, vilket kan förklara att en del företag väljer det frivilligt.

2.4.1 Argument för frivillig revision

Fördelarna med att anlita en revisor kan anses vara många. Men det främsta är att kvaliteten på de finansiella rapporterna förbättras i och med att de kontrolleras. (Seow, 2001) Detta ger företaget i fråga mervärde då intressenterna kan försäkra sig om att informationen är kontrollerad av en specialist inom området. Väsentliga kostnadsbesparingar sägs vara en fördel till att revisionsplikten avskaffades för de minsta företagen. Dock är det värt att poängtera att denna kostnadsbesparing kanske inte alltid väger upp mot den nytta som en revisor med hens kunskap har. (ECON, 2007–049) I och med att de finansiella rapporterna också blivit mer komplicerade att framställa, bland annat skatter och pensioner, är det en fördel att anlita just en revisor som har kunskap om detta (Boynton & Johnson, 2006).

2.4.2 Argument emot frivillig revision

Det finns även de företag som väljer att avstå från den frivilliga revisionen och därmed är det viktigt att ta upp vilka faktorer som påverkar detta val. För att lyfta fram några negativa sidor med revision i småföretag är det värt att börja med att nämna hur revisionen ofta är mycket dyr i småföretag. Dessa administrativa kostnader anses vara för komplexa i småföretag och leda till överdriven byråkrati, då dessa företag har få anställda (KOM, 2005). Småföretag sparar därmed på att inte behöva betala revisionsarvodet (Carrington, 2014). I Danmark har studier visat hur kostnader för revision uppgått till cirka 10 000 danska kronor per aktiebolag (SOU 2008:32). Dock måste man komma ihåg att ändringen av revisionsplikten inte leder till att hela denna summa inbesparas, men nu kan företag själva välja vilka kostnader de vill sätta på revision eller annan liknande granskning. Dock har bland annat Svanström (2008) kommit fram till i sin studie att kostnadsbesparingen är väldigt svår att uppskatta då företag ändå är i behov av andra tjänster som redovisning och rådgivningstjänster.

Inte nog med att tjänsten anses vara dyr, måste även företagen själva ta itu med en del arbete innan revisionen. Bland annat förbereda årsbokslutet, vilket kan ses som ett besvär. Detta kan vara en orsak till att företag väljer bort revisionen. (Kamarudin, Abidin & Smith 2012). Med andra ord kan småföretag som sätter tid och pengar på revisionen, kanske gå miste om att växa. Det är även en del som hävdar att konsulter och den typen av rådgivning är av större betydelse än att anlita en revisor (SOU, 2008:32).

2.4.3 Följderna av den frivilliga revisionen

Idag har det gått nästan 13 år sedan revisionen blev frivillig för de minsta företagen i Finland. I jämförelse med de övriga nordiska länderna var Finland tillsammans med Danmark rätt så tidiga med ändringen gällande revisionsplikten. Norge och Sverige slopade revisionsplikten för de minsta företagen några år senare, nämligen 2011 respektive 2010. I Sverige och Finland ligger dessa gränser lägst i EU, och endast de minsta företagen undantas från revisionsplikten (Neij, 2018).

Man kan därför fråga sig vad följderna har varit av att revisionsplikten slopades för de minsta företagen. Ledde det till att kvaliteten på årsredovisningen försämrades? Påverkades revisionsarvodet och ökade skattefusket på det sättet som man trodde?

En av följderna av att man lämnat bort revisionen eller inte använder sig av en auktoriserad redovisningskonsult, har varit att kvaliteten på årsredovisningen har försämrats. (Neij, 2018) Många är av så dålig kvalitet att den inte kan accepteras som en årsredovisning. Chefsjuristen på Bolagsverket, Elisabeth Lagerqvist, betonar hur företag glömmer att avanmäla revisorn och mistar sig för att lämna in en revisionsberättelse. Dessa försenade årsredovisningar på grund av felaktigheter gör det svårare att komma åt företagsinformationen. (Neij, 2018)

Kreditupplysningsföretagen menar hur kvaliteten på boksluten har försämrats. Detta beror till stor del på att andelen aktiebolag stiger, och att kravet på revision i dessa företag inte finns. Inte nog med det, kan man tänka sig att dessa företag även sköter sin redovisning själva, och anställer inte företag för att göra det. Richard Damberg som är kreditexpert på UC (Affärs- och kreditinformationsföretag), poängterar hur det år 2016 hittades 4000 årsredovisningar som hade summeringsfel. I jämförelse med året innan, hade felen ökat med 1500. (Neij, 2018)

UC har även undersökt kreditrisken bland de företag som är utanför revisionsplikten. Dock kunde de inte hitta en tydlig ökad risk bland dessa företag. I detta sammanhang betonar Damberg hur det kan uppstå problem med de företag som växer över gränsvärdena för revisionsplikten, och låter bli att skaffa sig en revisor. Dessa företag har en ökad kreditrisk. Detta beror främst på att det inte finns kontrollorgan som har kontroll över de företag som växer förbi gränsvärdena för revisionsplikt. (Neij, 2018)

Vidare betonas det hur revisorerna kanske har misslyckats med att visa nyttan av revision. Bankerna har heller inte krävt revision till den nivå som man trodde. Dock är det värt att poängtera hur denna lagförändring endast påverkade de minsta företagen som kreditgivarna oftast har bra koll på de då inte har stora lån. Ifall gränsvärdena skulle ytterligare höjas, skulle revisionsplikten undantas större företag med flera och större lån. Ifall detta sker, kan man tänka sig att bankerna börjar kräva revision i större utsträckning. (Neij, 2018)

Att ekonomiska brottsligheten skulle öka var någonting man var rädd för då lagförändringen trädde i kraft. Ekobrottsmyndigheten har bland annat varnat för hur aktiebolag ofta används som brottsverktyg. Generalsekreterare Dan Brännström poängterar även hur mindre aktiebolag utan revisor oftast bildas i kriminella syften, och kommer med förslaget att nybildade aktiebolag kunde ha en revisor de två första åren för att minska på ekobrottsligheten (Glantz, 2017). Nu i efterhand kan man nämligen se hur ekobrottsärenden har blivit allt vanligare. Dock måste man komma ihåg att även aktiebolagen har ökat i antal, vilket spelar in. Henrik Lundin, ekorevisor på EBM, menar att de inte räcker med en tidsintervall på 7 år för att kunna säga att avskaffande av revisionsplikten i Sverige har lett till en ökad ekobrottslighet. Samma slutsats har även dragits i Norge, från en rapport från år 2016. (Neij, 2018)

2.5 Sammanfattning av den teoretiska referensramen

För att sammanfatta den teoretiska referensramen är det värt att poängtera hur en revisor har som uppgift att granska företagens finansiella rapporter för att säkerställa kvaliteten på årsredovisningen. Syftet är att öka förtroendet mellan företagen och alla intressenter som förknippas med företaget i fråga. (FAR, 2006) Samma krav på att utse en revisor gäller däremot inte alla företag, utan det baserar sig på företagets omsättning, balansomslutning samt antalet anställda.

År 2007 förändrades lagstiftningen gällande revisionen i Finland, och revisionsplikten avskaffades för de minsta företagen. Denna lagförändring trädde i kraft som följd av direktiv på EU-nivå. Kommissionen lade fram ett förslag som hade som mål att minska de administrativa bördorna i EU för att öka tillväxten och sysselsättningen i EU. Kostnaderna för redovisning och revision sågs som en sådan börda som var speciellt betungande för små och medelstora företag. (KOM 2007/23). Laglig frihet för småföretagaren då det gäller att utforma deras redovisning och revision var därmed en fördel (SOU 2008:32). Som följd av detta förändrades revisionsplikten och gränserna för revisionsplikten höjdes, så att de minsta företagen befriades.

Men trots det väljer företag som är utanför revisionsplikten att frivilligt revidera sina företag. Faktorer som påverkar företag att välja revision frivilligt kan bland annat förklaras utifrån intressentteorin och Carringtons (2014) så kallade revisionsteori. Intressentteorin grundar sig på hur företaget och företagets intressenter är i ett ömsesidigt beroendeförhållande. Dessa intressenter är grupper och individer som på något sätt drar nytta av företaget i fråga. I och med revisionen, vågar dessa intressenter fortsätta sin affärsrelation med företaget. Ifall en revisor inte skulle finnas, är dessa utomstående intressenter tvungna att göra egna kontroller (FAR, 2006). Carrington (2014) förklarar behovet av revision utifrån olika revisionsteorier, nämligen försäkran, förbättring, försäkring samt komfort och legitimering. Dessa sägs förklara vad revision är samt varför företag väljer att anlita en revisor.

Revisionen har därmed varit frivillig för de minsta företagen sedan 2007. Ifall denna lagförändring varit en bra eller dålig sak är någonting som delar forskares åsikter. Ett argument för den frivilliga revisionen är bland annat att kvaliteten på de finansiella rapporterna förbättras i och med att de kontrolleras (Seow, 2001). De finns dock de som

motsätter detta, och hävdar att revisionen i småföretag oftast är mycket dyr. Dessa administrativa kostnader anses vara för komplexa då de oftast har få anställda (KOM, 2005). Clatworthy och Peel (2013) poängterar i sin forskning hur en ytterligare lindring av den obligatoriska revisionen kan leda till en fördubbling av redovisningsfel, för de företag som drar nytta av de höjda gränserna gällande revisionsplikten.

Dock var man rädd att denna lagförändring skulle föra med sig negativa konsekvenser. Bland annat var man rädd för att skatteintäkterna skulle minska och att det skulle leda till ökad ekonomisk brottslighet och sämre redovisningskvalitet i företagen. (RIR 2017:35) Nu, över 10 år senare, kan man fråga sig vad följderna har varit. En av följderna av den frivilliga revisionen har varit att allt fler lämnar bort revisionen och inte heller använder sig av en auktoriserad redovisningskonsult. Detta i sin tur har lett till att kvaliteten på årsredovisningen har försämrats (Neij, 2018). Många har varit av så dålig kvalitet att de inte kan accepteras som en årsredovisning (Neij, 2018). Utöver det var man även rädd för att ekonomiska brottsligheten skulle öka. Nu i efterhand kan man se hur ekobrottsärenden har blivit allt vanligare. Dock måste man komma ihåg att aktiebolagen även har ökat i antal, vilket påverkar resultaten. Dock räcker inte en tidsintervall på 7 år för att kunna säga att avskaffande av revisionsplikten i Sverige har lett till en ökad ekobrottslighet (Neij, 2018).

3 TIDIGARE FORSKNING

I detta kapitel behandlas tidigare studier inom den frivilliga revisionen i småföretag. Genom att lyfta fram de viktigaste ur dessa forskningar, ska faktorer som förklarar efterfrågan på frivillig revision fastställas. Baserat på dessa tidigare studier kommer en del faktorer att belysas och vara grunden för den empiriska delen.

3.1 Tidigare forskning om frivillig revision

Det har gjorts en hel del forskning inom den frivilliga revisionen. Bland annat har Ojala m.fl. (2016) gjort en forskning kring efterfrågan på frivillig revision i mikroföretag i Finland. I undersökningen använde de sig av data från sammanlagt 50 000 finländska mikroföretag mellan åren 2008 och 2011. Resultaten från denna forskning visar att 32 procent av de undersökta företagen valde frivillig revision, men att antalet minskade under åren till 23 procent. Dessutom kom de fram till att drivkrafterna för frivillig revision är bland annat om företaget inte är i finansiell nöd, ledningen har ett behov att skapa trovärdighet för skatterapporteringen, om det finns spritt ägande, ifall företaget växer samt om företagsledningen måste säkerställa försörjningen av varor från borgenärer. (Ojala m.fl., 2016)

Detta stöds av undersökningen som Dedman m.fl. (2014) gjort i Storbritannien. I studien kom de fram till att företag är mer benägna att anlita en revisor frivilligt om de har högre agentkostnader. Dessa agentkostnader sägs påverkas av företagets storlek, komplexitet, belåningsgrad, spridning av ägandet och styrelsens storlek. En annan orsak är om företaget har hög risknivå. Resultaten visar även att 71 procent av de undersökta företagen valde första året då revisionsplikten tagits bort att behålla tjänsten, men de två kommande åren minskade procenten till 51.

Utöver Ojala m.fl. (2016) och Dedman m.fl. (2014) har det gjorts liknande forskningar kring den frivilliga rotationen i Finland, bland annat av Niemi m.fl. (2012). Niemi m.fl. (2012) baserar sin forskning på undersökningar gjorda i Storbritannien som kan förklarar den frivilliga revisionen även i Finland. Studien visar att faktorer som företagets storlek, extern finansiering, behov av intern kontroll och behovet av att förbättra kvaliteten på redovisningen var faktorer som även kunde fastställas i Finland. Utöver det visar

resultaten att de företag som tidigare haft en ören revisionsberättelse är mindre villiga att fortsätta anlita en revisor. (Niemi m.fl., 2012)

Omsättningen i ett företag är även en faktor som kan förklara efterfrågan på revision. Detta är någonting som Collis (2010) har forskat kring i flera etapper i Storbritannien, där revisionsplikten slopades redan år 1994. Collis m.fl. (2004) undersökte nämligen efterfrågan på revision redan år 1999. I denna forskning undersöktes de företag som låg strax under gränsvärdena för revisionsplikt, samt de som låg strax ovanför. De som låg strax ovanför gränsvärdena skulle gå under revisionsplikten ifall gränserna skulle höjas till EU:s maximivärden. Som resultat fick de att 63 procent av företagen skulle frivilligt fortsätta med revision fastän revisionsplikten skulle slopas för dem. Utöver det kunde man fastställa att chansen var större att företag som upplevde nytta av revisionen skulle frivilligt välja det. Dessutom spelade storleken på företaget en roll samt agentförhållandet mellan ägarna, och ägarna och kreditgivarna.

Några år senare gjorde Collis (2010) en jämförande analys mellan Storbritannien och Danmark. I forskningen utgick man ifrån ifall omsättningen är en tillräcklig faktor för att förklara frivillig revision. Denna undersökning gjordes innan Storbritannien höjde sina gränsvärden till EU:s maximigränser och i Danmark innan slopandet av revisionsplikten. Resultaten visar dock att omsättningen inte är en tillräcklig faktor för att förklara den frivilliga revisionen. Dock visar undersökningen i båda länderna att en ökad omsättning ökar efterfrågan på frivillig revision. Dessutom finner Collis (2010) i enlighet med Ojala m.fl. (2016) och Dedman m.fl. (2014) att företag till en början väljer frivilligt att bli reviderade men väljer senare att avstå från tjänsten.

Två år senare undersökte Collis (2012) mikro- och småföretagens förhållning till frivillig revision i Storbritannien. Av företagen visade sig 61 procent kunna välja bort revisionen och att omsättningen var den främsta faktorn. Med andra ord valde företag med högre omsättning att anlita en revisor frivilligt.

För att ytterligare lyfta upp forskningar gjorda i Norden där gränserna för den frivilliga revisionen är rätt så lika, är det värt att nämna forskningen gjord av Svanström (2008). I denna studie undersöktes små och medelstora företags efterfrågan på revision i Sverige. Som utgångspunkt hade man ifall agentförhållandet, revisionens interna nytta,

förhållandet med långivare, företagets placering i Sverige, företagets storlek samt typ av revisor har någon påverkan på valet av frivillig revision. Utöver det undersöks ifall rådgivningstjänster påverkar efterfrågan på revision i samma avdelning. Resultaten visar att de som använder sig av redovisningstjänster från en revisionsbyrå efterfrågar revision i högre utsträckning. Detta beror på att rådgivningstjänsterna är av högre kvalitet när revisionsföretaget också utför revisionsarbetet. Företagets storlek, användningen av en big four-revisor, samt företagets geografiska placering var faktorer som hade en positiv inverkan på valet av revision. (Svanström, 2008) Dock kunde man inte fastställa ifall företagen upplevde revisionen som en ekonomisk börda.

Carey, Simnett och Tanewski (2000) har dock kommit till andra resultat i sin forskning som baserar sig på efterfrågan på frivillig revision i familjeföretag. Denna undersökning gjordes på australienska företag. Företagets storlek, skulder och agentförhållandet var faktorerna som undersöktes för att se om det påverkade den frivilliga revisionen. Företagets storlek mättes med hjälp av företagets omsättning, balansomslutning och antalet anställda. Skulderna baserat på skuldsättningsgraden och agentförhållandet baserade sig på hur stor andel av ledningen som inte var en del av familjen. Resultaten visar dock, till skillnad från Svanström (2008), att storleken på företaget inte har någon större inverkan ifall ett företag valde revision.

Forskningen gjord av Clatworthy och Peel (2013) sätter vikt på relationen mellan den frivilliga revisionen och eventuella fel i redovisningen. Genom att använda sig av ett stort antal privata företag i Storbritannien, undersöks hur den frivilliga revisionen kan tänkas ge effekter på fel i årsredovisningar. Utöver det togs det även i beaktan styrelsens kön och den finansiella expertisen i företagen. Anmärkningsvärt är att tidigare forskning hävdar hur efterfrågan på privata företags redovisningsinformation är lägre än för offentliga företag. Clatworthy och Peel (2013) hänvisar till Lennox och Pittman (2011) och poängterar att kvaliteten på denna information är mycket viktig, i och med att den är grunden för intressenter, speciellt för kreditvärderingsinstituten som utgör den primära källan för information till långivarna.

I enlighet med Niemi m.fl. (2012) visar studien gjord av Clatworthy och Peel (2013) hur en revisor kan ge ökad trovärdighet gällande årsredovisningen. Forskningen tyder på att företag som inte använder sig av revision, lämnar in dubbelt så många felaktiga

årsredovisningar än de som väljer att granska sin redovisning. Med andra ord är revisorer värdefulla då det handlar om att upptäcka fel. Utöver det visar forskningen hur företag som använder sig av en revisor har lättare att få finansiering.

3.2 Sammanfattning av tidigare forskning

Sammanfattningsvis kan man konstatera att tidigare forskning inom den frivilliga revisionen behandlar rätt så många faktorer som kan anses ha en inverkan på efterfrågan av revision. Resultaten av forskningen gjord av Ojala m.fl. (2016) visar hur företag som är i finansiell nöd efterfrågar revision i större utsträckning, samt om det finns spritt ägande eller om företaget växer. Dedman m.fl. (2014) har även dragit slutsatserna att högre agentkostnader är en faktor som påverkar efterfrågan på revision. Även företag med högre risknivå efterfrågar revision i större utsträckning. I likhet med Ojala m.fl. (2016) visar forskningen gjord av Dedman m.fl. (2014) och Collis (2010) att en större procent av småföretagen valde frivilligt revision i början, men att antalet minskade med åren.

Collis forskning gjorda 2004, 2010 och 2012 visar att företag som anser att revision är till nytta, väljer det med större sannolikhet. Dessutom visar resultaten att omsättningen är en bidragande faktor. Med andra ord bidrar en ökad omsättning till att företagets efterfrågan på frivillig revision ökar. Detta är även någonting som Svanström (2008) poängterar, nämligen att företagets storlek har en positiv inverkan på revision. Slutligen är det värt att poängtera hur även revision ger ökad trovärdighet till årsredovisningen. Detta är någonting som Clatworthy och Peel (2013) har kommit fram till i sin forskning. De hävdar att företag som inte använder sig av revision lämnar in dubbelt så många fel i årsredovisningarna än de som granskar sin redovisning. De företag som använder sig av revision, har även lättare att få finansiering.

4 FAKTORER SOM KAN FÖRKLARA EFTERFRÅGAN PÅ FRIVILLIG REVISION

I detta kapitel tas det upp möjliga faktorer som anses ha ett samband med efterfrågan på frivillig revision. Detta baserar sig på den teoretiska referensramen tillsammans med tidigare forskning inom ämnet. Dessa faktorer kommer sedan att prövas i den empiriska delen av forskningen. Utöver de nedanstående faktorerna kan bland annat anmärkningar i revisionsberättelsen, företagets risknivå och behov av finansiering tänkas förklara efterfrågan på frivillig revision, men dessa faktorer kommer inte vara utgångspunkterna i denna avhandling. Med andra ord kommer denna avhandling fokusera på den frivilliga revisionen på ett allmänt plan.

4.1 Företagets storlek

En stor del av tidigare studier tyder på att företagets storlek är en faktor som påverkar i hur stor utsträckning företag efterfrågar revision. Företag som till storleken är större, måste enligt lag använda sig av revision, vilket redan förklarar att efterfrågan på revision ökar då företaget växer. Studien gjord av Collis (2012) visar hur omsättningen är den mest betydande faktorn då det handlar om efterfrågan på revision. Resultaten visar hur en ökad omsättning i företagen kan öka efterfrågan på revision. Då företag blir större, leder det till att mängden transaktioner ökar i företaget vilket gör att risken för fel också ökar. Med andra ord kan man säga att då företaget växer, ökar också behovet av övervakning.

4.2 Kostnaden i relation till nyttan

En av de främsta faktorerna som påverkar valet till revision, är kostnaderna för tjänsten. Som tidigare nämnt, slopades revisionsplikten för småföretagen just för att minska de ekonomiska bördorna. Företag som anser att kostnaderna är större än nyttan, väljer i större utsträckning bort revision. De företag som anser att nyttan överstiger kostnaderna, kommer däremot att använda sig av tjänsten (Collis, 2003).

Forskning tyder på att kostnaden för revision minskar då omsättningen ökar. (Collis, 2012) Collis (2012) hävdar nämligen att den fasta kostnaden för revision är densamma

för alla företag, oberoende hur stort företaget i fråga är. I och med att omsättningen är så låg i småföretag, är revisionsarvodet en rätt så stor belastning då man ser på ekonomin som helhet (Andersson & Norling, 2007). Men trots detta, finns det företag som väljer att fortsättningsvis ha kvar revisionen då de anser att nyttan är större än kostnaderna (Collis, 2003).

4.3 Revision som förbättring

En annan faktor som sägs ha en inverkan på efterfrågan på revision är revision som förbättring. Revision som förbättring har att göra med kvaliteten på informationen. Med andra ord kan man tänka sig att företag som anser att revision har en intern nytta, efterfrågar det i större utsträckning. Revision kan nämligen ses som en förbättring av de finansiella rapporterna, i och med att de kontrolleras av en utomstående person. (Carrington, 2014). Revisionen förbättrar alltså kvaliteten på redovisningen, vilket spelar en stor roll för företagets intressenter, men även internt. Det skapar säkerhet för ägarna då redovisningen är korrekt och spelar en stor roll då företag gör interna beslut. (Carrington, 2014)

4.4 Revision som försäkring

Revision som försäkring handlar om hur ägaren i ett företag kan genom revision försäkra sig om att företagsledningen sköter sina uppgifter på rätt sätt (Carrington, 2014). Detta baserar sig alltså på agentteorin. Ägaren kan alltså inte alltid vara säker på att företaget drivs på det sätt som ägaren vill. Med detta menas alltså hur det kan uppstå en konflikt mellan företagsledningen (agenten) och ägarna (principalen) i de företag där dessa två är åtskilda. Problemet är om dessa två parter börjar styra verksamheten åt det håll som gynnar dem själva, och att principalen inte kan vara säker på agenten inte utför handlingar i eget intresse. (Carrington, 2014) För att minska på informationsasymmetrin mellan dessa och ett sätt för principalen att kontrollera agenten är genom att anställa en revisor. (Jensen & Meckling, 1976). Genom revision kan man försäkra sig om att företagsledningen är i linje med ägarens intressen (Carrington, 2014).

I småföretag är dock ledningen och ägaren oftast samma person, vilket betyder att revisionen kanske inte anses vara lika viktig. En extra granskning av verksamheten är

med andra ord inte lika viktig då inget agentförhållande uppstår mellan företagsledningen och ägaren, då dessa är samma person.

Dock är det vanligt i småföretag att det finns brist på erfarenhet och kunskap gällande redovisningen (Collis, 2004). I dessa fall är det vanligt att företag använder sig av en extern redovisare. Med andra ord uppstår en agentrelation mellan företaget och den externa redovisaren, vilket kan leda till konflikter. Främst för att ledningen inte har möjlighet att övervaka och kontrollera redovisarens arbete. (Jensen & Meckling, 1976) Detta kan vara en orsak till att småföretag väljer att ha en revisor för att kvalitetssäkra redovisningen och för att kontrollera redovisaren i fråga. Collis (2012) menar att företag som använder sig av externa redovisningstjänster efterfrågar frivillig revision i större utsträckning för att kontrollera agentförhållandet.

Detta kan också ses från en annan synvinkel. Ifall företaget i fråga använder sig av en extern redovisare kan det även vara att revisionen inte är lika efterfrågad. Företaget kan nämligen se den externa redovisaren som väldigt sakkunnig inom området och därmed räcker det som en försäkrans. Speciellt då en extern redovisare används till skatterådgivning så minskar sannolikheten för frivillig revision, i och med att redovisaren anses vara till större nytta och mer kostnadseffektiv än en revisor i och med att de är oftast mera insatta i företagets bokföring och verksamhet (Niemi m.fl. 2012).

4.1 Företagets intressenter

Det finns även de företag som väljer revision i och med att intressenterna kräver det, eller för att skapa ett bättre förhållande till intressenterna. Då ett företag väljer att revidera sitt företag, är det inte endast företaget som drar nytta av det, utan även de externa intressenterna. Dessa intressenter är grupper och individer som drar nytta av företaget på något sätt. Bland annat ägare, långgivare, myndigheter, kunder och leverantörer. Dessa intressenter har olika behov av information för att kunna förlita sig på företaget i fråga. (FAR, 2006) Därmed är företaget och intressenterna i ett ömsesidigt beroendeförhållande. I och med revisionen, vågar företagets intressenter fortsätta sin affärsrelation i företaget. Ifall en revisor inte skulle finnas, är dessa utomstående intressenter tvungna att göra egna kontroller (FAR, 2006).

5 METOD

I detta kapitel presenteras avhandlingens metod. Syftet med denna avhandling är att kartlägga vilka faktorer som påverkar småföretag att välja frivillig revision, alternativt att avstå från det. Kapitlet inleds med att lyfta fram forskningsfrågan för att sedan gå in på forskningsmetoden samt vilken metod som valts i denna avhandling. Efter det går det mera in på hur undersökningen har förverkligats för att till sist presentera respondenterna i undersökningen.

5.1 Forskningsfråga

Forskningsfrågan som denna avhandling bygger på är:

- Vilka är faktorerna som förklarar efterfrågan på frivillig revision bland finländska småföretag?

5.2 Forskningsmetod

Vid genomförande av en forskning är det viktigt att välja en lämplig forskningsmetod. De två främsta forskningsmetoderna är kvalitativ och kvantitativ metod. En kvantitativ metod är då man samlar in data av något slag för att hitta samband mellan två olika variabler. Denna metod är mera statistisk och strukturerad och lämpar sig för stora mängder av data (Bryman & Bell, 2013). I en kvantitativ studie är man tvungen att samla åt sig den data som är lämplig för forskningen. Ett sätt är att göra det via ett frågeformulär, för att sedan beräkna och analysera innehållet. Vi analysen är målet att hitta möjliga statistiska samband eller icke-samband. (Thrane & Torhell, 2019)

En kvalitativ metod är däremot mera en undersökning som görs för att få kunskap om samhället genom att använda sig av sinnesdata. Med andra ord genom att se, höra, känna, lukta och smaka. Dock är de vanligaste sätten genom att se och höra. Vid valet av vilken kvalitativ metod man ska använda sig av, är det bra att förbereda sig med några frågor. Till först lönar det sig att fråga vilken forskningsfrågan är, samt vilka fenomen i världen forskningsfrågan handlar om. Utöver det är det bra att kartlägga vad för typ av data som kan fånga detta eller de fenomen man vill undersöka, samt vilka metoder som kan ge

dessa data. Intervjuer och observationer är exempel på kvalitativa metoder. (Ahrne & Svensson, 2015)

5.3 Val av metod

Denna avhandling bygger på vilka faktorer som kan förklara efterfrågan på revision bland småföretag. I och med att undersökningen främst fokuserar på småföretagens syn på den frivilliga revisionen, och målet är att förstå faktorerna till detta, är en kvalitativ metod mera lämplig. Bryman och Bell (2013) poängterar hur en kvalitativ studie är bäst då man försöker nå människors inre verklighet. Dessutom är metoden mera passande då man är intresserad av människors handlingsmönster, reaktioner eller resonemang (Trost, 2010).

En kvantitativ metod hade även varit möjlig med tanke på forskningsfrågan, men i det fallet hade avhandlingen byggt på en enkätstudie vilket kan skapa problem för forskningen. Respondenterna kan vid en enkätstudie välja svarsalternativ som kanske inte i verkligheten stämmer fullt ut, men väljer det för det är mest passande av alla alternativ. I och med att forskningen är ute efter olika faktorer som förklarar valet av revision, skulle det vara svårt att hitta heltäckande svarsalternativ vid en enkät. Utöver det skulle det vara svårt att förverkliga en enkätstudie som ska skickas ut till en stor skara, då det inte finns något register över de som använder sig frivilligt av revision. Därmed kommer denna avhandling basera sig på en kvalitativ metod.

5.4 Datainsamlingsmetod

Vetenskapliga artiklar, kurslitteratur, tidskrifter och diverse direktiv har varit grunden för att forma teorin i denna avhandling. Detta har varit viktigt för att få den grundläggande kunskapen och bakgrunden till ämnet. Dock är det även viktigt att hitta en passande datainsamlingsmetod till den empiriska delen. Vid detta val är det oftast forskningsämnet som styr vilken datainsamlingsmetod som ska användas (Brinkmann & Kvale 2017; Trost, 2010).

Då det handlar om att välja en lämplig datainsamlingsmetod är det värt att tänka på vad det är man ska samla in data om. Då man vill få svar på frågor som behandlar hur en individ uppfattar någonting, är det lämpligt att använda sig av intervju som

datainsamlingsmetod (Birkmann & Kvale, 2017). Denna metod anser jag är lämplig för min undersökning då jag söker svar på småföretagarnas uppfattningar om den frivilliga revisionen, samt vilka faktorer som spelar in på efterfrågan av revision.

Det finns även olika typer av intervjuer, nämligen strukturerade, ostrukturerade samt semistrukturerade intervjuer. Skillnaden på dessa är hur mycket frihet som den intervjuade har. I en ostrukturerad intervju kan den intervjuade själv forma intervjun genom att uttrycka sig utan bestämda riktlinjer, medan man i strukturerade intervjuer använder sig av färdiga frågeformulär. (Ahrne & Svensson, 2015) Brinkmann och Kvale (2017) poängterar hur en intervju är strukturerad ifall den intervjuade får välja mellan färdiga svarsalternativ, med andra ord anses intervjun vara strukturerad ifall svarsalternativen är fasta. Dock finns de även de som menar att kvalitativa intervjuer kan vara strukturerade fastän svarsalternativen är öppna (Trost, 2010).

Denna undersökning baserar sig på strukturerade intervjuer. I denna undersökning har största delen av svarsalternativen varit öppna, för att ge den intervjuade en möjlighet att motivera sina svar utan att påverkas av svarsalternativen. Meningen var att frågorna eller svaren inte skulle hjälpa den intervjuade att komma fram till faktorer som påverkar deras val att välja respektive avstå från den frivilliga revisionen. Dock skulle det, med tanke på undersökningen, varit lättare att ha en del frågor med färdiga svarsalternativ för att få in de faktorer som tagits tidigare upp i avhandlingen. Detta skulle ha underlättat genomgången av materialet samt att sammanfattningen av de olika faktorerna. En del av intervjufrågorna var även ja och nej frågor, men i dessa fall skulle den intervjuade motivera sitt svar. Med andra ord är inte intervjun strukturerad till den del att den intervjuade skulle ha färdiga svarsalternativ, men frågorna som ställs är planerade i förväg.

5.5 Undersökningens genomförande

Det första steget i processen har varit att hitta lämpliga företag att intervjua till undersökningen. Kraven för dessa företag har varit att de går under gränserna för revisionsplikt, och får välja revision frivilligt. Med andra ord de företag som inte behöver välja revisor om högst en av följande har uppfyllts under den avslutade räkenskapsperioden och den omedelbart föregående räkenskapsperioden:

1. balansomslutningen överskrider 100 000
2. omsättningen överskrider 200 000
3. antalet anställda överstiger i medeltal 3 (Revisionslagen, 1141/2015).

För att hitta företag som frivilligt använder sig av revision har jag varit i kontakt med olika revisions- och bokföringsbyråer. Sammanlagt var jag i kontakt med ungefär 12 olika byråer. Orsaken till att jag gick via dem var för att de lättare kan se vilka företag som använder sig frivilligt av revision, då det inte finns något färdigt register över dessa företag. Ett alternativt sätt hade varit att söka lämpliga företag via handelsregistret. Informationen från handelsregistret hjälpte mig att hitta företag som inte använder sig av revision. Dock kostade största delen av den information som jag var intresserad av, vilket begränsade sökningen. Detta sätt var rätt så tidskrävande, men ett sätt som kunde ha lämpat sig för informationssökningen ifall jag inte fått den på andra sätt.

En stor del av de kontaktade byråerna svarade inte på e-postmeddelandet. De byråerna jag fick svar av, gav i sin tur sina rekommendationer om de företag som kunde tänka sig att ställa upp för en intervju. Många av de revisorerna och bokföringsbyråerna som svarade kunde dock inte hjälpa med att hitta företagen som frivilligt valt att använda sig av revision. Detta berodde främst på att byråerna var till storleken rätt så små, och för att deras kunder har valt att avstå från den frivilliga revisionen i och med att de ser det som för byråkratiskt och dyrt. Dock var det till fördel att vara i kontakt med dessa byråer, för det gav mig chansen att ställa dem några frågor om den frivilliga revisionen, vilket gav mig ett bredare perspektiv på undersökningen.

Efter att jag samlat ihop ett antal företag kontaktade jag dem personligen och frågade ifall de hade möjlighet att ställa upp för en kort intervju. Största delen svarade inte, trots att jag försökte nå dem via e-post och genom att ringa. Av de som svarade, gick största delen

med på att ställa upp för en intervju. Med andra ord har det varit rätt så svårt att hitta företag att intervjua, speciellt de som frivilligt använder sig av revision. Detta kan till en del bero på de rådande händelserna kring pandemin. Respondenterna till denna studie är som sagt småföretag, som eventuellt står inför ekonomiskt svåra tider och har kanske därför inte tid att delta.

Sammanlagt gjordes 4 strukturerade intervjuer med både småföretagare som använder sig av revision samt de som valt att avstå från den frivilliga revisionen. I och med att det fanns en del begränsningar med att hitta de företagen som valt revision frivilligt, gjordes tre intervjuer med småföretag som inte använder sig av frivillig revision samt en intervju med ett företag som använder sig av revision frivilligt. Alla dessa företag kontaktades personligen för att bestämma ett tillfälle att utföra intervjun. Det är svårt att veta i förväg hur många intervjuer som är bra att göra för att få svar på forskningsfrågan och på det sättet skapa trovärdighet (Brinkmann & Kvale, 2017). Dock är även tidsaspekten viktigt, i och med att intervjua och bearbeta materialet är mycket tidskrävande (Brinkmann & Kvale, 2017).

Orsaken till att de intervjuade var både företag som använder sig av frivillig revision och de som inte gör det, var för att få mera djup i undersökningen och synpunkter från vardera sida. Intervjuerna som gjordes var strukturerade för att utgångsläget skulle vara som för alla intervjuade, och för att största delen av intervjuerna gjordes via e-post. Anledningen till att största delen av intervjuerna gjordes via epost, var på grund av de rådande bestämmelserna om att jobba hemifrån i måna och möjlighet för att undvika människokontakter. För att intervjuerna via e-post inte skulle likna ett frågeformulär, skickades följdfrågor till största delen av respondenterna för att likna mera en öppen intervju. En del intervjuer kompletterades även med telefonsamtal.

Intervjufrågorna formades med tanke på forskningsfrågan och de faktorer som kan tänkas påverka efterfrågan på frivillig revision. Beroende på om företaget i fråga använder sig av revision eller inte, bearbetades frågorna för att passa den intervjuade. Sammanlagt ställdes antingen 22 eller 23 frågor. De första frågorna behandlade företagets bakgrundsinformation. Efter det ställdes frågor om företagets redovisning, riskbenägenhet och intressenter. Efter det handlade frågorna om revision. (Se bilaga 1 och 2)

För att få ett bredare perspektiv på undersökningen ställdes även några frågor om den frivilliga revisionen revisorer och bokförare. Till dessa ställdes frågan om vilka faktorer tror de att spelar in bland småföretag att välja/avstå från frivillig revision, samt om de anser att det är en bra eller dålig sak att revisionen är frivillig för de minsta företagen. Sammanlagt frågades en revisor och två bokförare.

5.6 Bearbetning och analys av data

I denna undersökning gjordes tre intervjuer via e-post och en intervju ansikte mot ansikte. Intervjuer som görs via e-post kan tänkas ha en del begränsningar. Till exempel är det svårare att ställa direkta tilläggsfrågor ifall någonting har blivit oklart i intervjun. I denna undersökning ställdes några tilläggsfrågor genom att kontakta en del av respondenterna på nytt via e-post eller telefon. En annan nackdel med dylika intervjuer är att eventuella intryck av den intervjuade utesluts. En fördel är däremot att transkriberingen av de intervjuer som görs via e-post inte tar så lång tid. Dessutom kan man vara mer säker på att svaren återspeglar den intervjuades egna ord. Då majoriteten av intervjuerna i denna avhandling gjordes via e-post, gick transkriberingen rätt så bra.

För att analysera materialet från intervjuerna på bästa sätt, använde jag mig av en kvalitativ innehållsanalys. Vid en innehållsanalys söker man efter teman och gemensamma åsikter i det empiriska materialet för att sedan kategorisera dessa mönster eller teman (Bryman & Bell, 2017). Detta görs för att hitta likheter och olikheter mellan svaren, för att sedan ställa detta mot teorin som tagits upp tidigare i avhandlingen (Dalen, 2015). Med andra ord tolkade jag svaren från intervjuerna genom att dela in materialet i olika kategorier. Dessa kategorier baserade sig på olika faktorer som kan förklara efterfrågan på frivillig revision. Detta gjorde jag genom att sammanställa de transkriberade intervjuerna till ett material för att sedan söka efter gemensamma åsikter och teman i materialet. Efter att jag var klar med att kategoriseringen, och hade hittat gemensamma faktorer, började jag använda materialet i avhandlingen.

Det var rätt så krävande att kategorisera materialet då svaren varierade mycket mellan respondenterna. Detta berodde dock på att frågorna i intervjuerna var till största delen öppna och saknade färdiga svarsalternativ. Dock var detta någonting jag strävade efter för att få respondenternas egna åsikter, utan att de skulle påverkas av svarsalternativen.

5.7 Presentation av respondenter

Nedan följer en kort presentation av respondenterna i undersökningen. På detta sätt får man en bättre helhetsbild av de intervjuade företagen, och en uppfattning om företagens likheter och olikheter. Utöver presentationerna av småföretagen, presenteras även kort bokförarna och revisorn som gett sina åsikter kring den frivilliga revisionen. En del av respondenterna kommer vara anonyma i undersökningen och därmed nämns med till exempel "Företag B". Då ett företag väljer mellan att vara anonymt eller inte, kan man både se det som en bra och dålig sak. En fördel med anonymitet, kan tänkas vara att den intervjuade ger mera ärliga svar. Företag som väljer att gå ut med sitt namn, kan däremot välja att inte säga hela sanningen ifall frågorna är rätt så känsliga. Dock har frågorna i denna intervju inte varit känsliga, utan behandlar revisionen på ett allmänt plan. Därmed anser jag att det inte spelar någon roll ifall företaget i fråga är anonymt eller inte.

5.7.1 Maanrakennus SV Ky

Intervjun med det första företaget ägde rum den 3 mars 2020 och gjordes ansikte mot ansikte. Detta företag, Maanrakennus SV Ky, är ett kommanditbolag beläget i Nyland. Företaget grundades på 1980-talet och har varit verksamt i dryga 30 år. Företaget erbjuder diverse markarbeten, skötsel och underhåll av infrastruktur samt rivnings- och återvinningstjänster. Företaget verkar oftast som underentreprenör till större företag. Detta gör det intressant för undersökningen i och med att dessa huvudentreprenörer kan ses som viktiga intressenter för företaget. Detta företag använder sig inte av revision frivilligt. Hädanefter kommer företaget att nämnas "Företag A" för att underlätta läsande av företagsnamnet.

5.7.2 Simgo Oy Ab

Det andra företaget som intervjuades var Simgo Oy Ab. Intervjun gjordes via e-post under mars månad 2020. Simgo Oy Ab är, som namnet säger, ett aktiebolag med knypunkt i Västra Nyland. Företaget grundades den 23 november 2016, men verksamheten började på allvar i oktober 2017. Med andra ord är företaget rätt så nytt, vilket gör det intressant för undersökningen. Företaget håller på med det mesta inom IT. Bland annat säljer de nätverk och servers samt erbjuder konsultering inom detta. Utöver det har de även systemutveckling. Företaget i fråga använder sig inte för tillfället av revision.

5.7.3 Gym 1

Den tredje intervjun ägde rum i slutet av mars månad 2020 och gjordes över internet med en ägare till företaget Gym 1. Företaget är ett gym center som är beläget i Västra Nyland. Utöver att företaget erbjuder olika gymtjänster säljer de även olika produkter och kläder. Företaget har en del underleverantörer som de köper olika massage och fysioterapitjänster av. Företaget grundades år 2016 och har därmed varit verksam i dryga 3 år. Företaget använder sig inte av frivillig revision.

5.7.4 Företag B

Det fjärde företaget intervjuades även via e-post under mars månad 2020. I och med att företaget i fråga ville vara anonymt, kommer företaget benämnas ”Företag B” framöver. Detta företag är även ett aktiebolag som är verksamt i huvudstadsregionen. Företag B erbjuder olika tjänster inom byggbranschen. Detta företag är till storleken en aning större än de övriga företagen, och använder sig frivilligt av revision, vilket gör det intressant för undersökningen.

5.7.5 Revisorer och bokförare

Utöver intervjuerna med småföretagarna, ställdes några frågor till två bokförare och en revisor. Till först kontaktades Björn Lindqvist som är VD på bokföringsbyrån Papper och Hus Ab Oy. Utöver Björn Lindqvist kontaktades även en annan bokförare i samma region, nämligen Ann-Christine Forsell. Ann-Christine Forsell är utbildad ekonom och jobbar som bokförare på Ekonomax Öb Ay. Företaget erbjuder bokföringstjänster, revisionstjänster samt ekonomiska konsulttjänster. Dessutom kontaktades Britt-Marie Forsell-Stenström som inte för tillfället jobbar som revisor, men som tidigare jobbat en del på Ekonomax men även som CGR-revisor på PwC i 21 år.

Respondent	Bransch	Redovisningen sköts	Frivillig revision	Framtidsutsikter
Maanrakennus SV Ky	Markarbete	Externt	Nej	Revision när lagen kräver det
Simgo Oy Ab	Försäljning	Internt	Nej	Revision när lagen kräver det
Gym 1	Tjänsteföretag	Externt	Nej	Skulle kunna använda sig av revision, hoppas på att de måste göra de i framtiden
Företag B	Byggarbete	Externt	Ja	Kommer använda sig av revision

Tabell 2: Sammanfattning av respondenterna

6 RESULTAT

I detta kapitel framställs forskningens resultat. Resultaten baserar sig på intervjuer gjorda med fyra småföretagare. Det har kompletterats med kommentarer från några bokförare och en revisor. Frågorna som ställdes bokförarna och revisorn handlade om deras syn på den frivilliga revisionen. Resultaten är en sammanfattning av det material som fått vid transkriberingen av intervjuerna. Nedan presenteras alltså de delar av materialet som har haft mest betydelse för frågeställningen i denna avhandling. Indelningen av resultatet kommer basera sig på en innehållsanalys, och delas in i olika kategorier. Dessa kategorier kommer vara faktorer som enligt respondenterna har en inverkan på efterfrågan på revision. Respondenterna har gett sina åsikter kring den frivilliga revisionen överlag, och därmed har de som inte använder sig av revision även uttalat sig om fördelar med tjänsten. Utgångspunkten är att avspegla respondenternas egna ord, men en del förändringar har gjorts för att bättre passa helheten. I slutet av kapitlet kommer en sammanfattning av resultaten att framställas i tabellform.

6.1 Företagets storlek

I intervjuerna kommenterade alla respondenter hur företagets storlek var en bidragande faktor till efterfrågan på revision. Trots att detta inte var en skild fråga, antydde respondenternas svar på att företagets storlek påverkade efterfrågan på frivillig revision.

Simgo Oy Ab och Företag A betonade båda hur de inte använder sig av en revisor i och med att företaget i fråga går under gränserna för revisionsplikt. De menade att de inte använder sig av tjänsten i och med att lagen inte kräver det.

“Så länge inte lagen kräver att jag måste ha en revisor, så avstår jag från det” – Företag A

Till de som valt att avstå från revision, ställdes frågan om företaget haft funderingar på att anställa en revisor.

“Ja - bara vi uppfyller kraven” – Simgo Oy Ab

”Nej, först när lagen kräver det” – Företag A

Med andra ord menade Simgo Oy Ab hur de kommer skaffa en revisor direkt då de måste, alltså när verksamheten i sig växer över gränserna för revisionsplikten. Detta poängterade även Företag A, och menade att verksamheten i sig är inte så stor att det skulle vara i behov av en revisor.

Gym 1 har också valt att avstå från den frivilliga revisionen. I intervjun hävdade de hur de önskar att de skulle behöva använda sig av en revisor. Med andra ord, att verksamheten i sig skulle bli så pass stor att de uppfyller kraven för obligatorisk revision.

Företag B använder sig av frivillig revision, och nämnde även hur storleken på företaget är en bidragande faktor. Företaget har valt att använda sig av frivillig revision i och med att verksamheten i sig är rätt så stor, och de går nära gränsvärdena för revisionsplikten. Sannolikheten är stor att företaget går över gränserna i framtiden, och efter det skulle revision vara obligatoriskt. Lindqvist (2020) hävdade även hur revision blir mera aktuellt då företaget växer.

6.2 Kostnaden i relation till nyttan

Vid sidan om företagets storlek var kostnaden i relation till nyttan även en faktor som de flesta nämnde. Företag A betonade hur kostnaden för tjänsten har varit den huvudsakliga faktorn varför de valt att avstå från revisionen. Företag A menade i intervjun hur de inte anser att nyttan av revision väger upp kostnaden för tjänsten. Därmed menade Företag A att anställa en revisor är onödigt dyrt för dem, och en kostnad som inte väger upp mot någonting annat.

Trots att Simgo Oy Ab valt att avstå från den frivilliga revisionen, poängterade de att kostnaden för tjänsten inte var något problem, utan anser att den motsvarar nyttan. I intervjun ställdes frågan ifall de anser att kostnaderna är för höga i relation till nyttan, som svar gav företaget:

”Nej, skulle jag inte få den hjälp jag får, skulle jag absolut ha en revisor” – Simgo Oy Ab

Företag B var inne på samma linje och ansåg att den nytta som kommer med revision är större än kostnaden för den. Detta är en av orsakerna till att de valt tjänsten.

”Trots att det är svårt att mäta den exakta nyttan av en sådan tjänst, så anser jag att den nog ger mera än den tar” – Företag B

Gym 1 hävdade också i intervjun hur en av orsakerna till att de valt bort tjänsten har att göra med kostnaden. Dock sade företaget hur det är svårt att bedöma kostnaden i relation till nyttan, då revisionen är väldigt bred. Företaget menade att revision kan för en del vara för byråkratiskt, men för andra en trygghet då företaget har ett rätt så stort ansvar. Gym 1 poängterade att en revisor kan vara till hjälp då det gäller olika lösningar och omstruktureringsförslag till bokföringen.

”Vi har idag ett så brett urval av lagar, förändringar och utlåtanden, vilket ger en större möjlighet för effektiv bokföringsplanering” – Gym 1

”För företagaren själv kan revisorn vara ett bra verktyg för frågor kring olika finansieringsalternativ, hantering av anläggningstillgångar och överlag bokslutsplanering” – Gym 1

Företaget förklarade hur indirekta kostnadsminskningar av revisorns arbete kunde bland annat vara bättre villkor för finansiering, effektivare täckning av förlust och överlag ett finare företag då det handlar om bokslutet. Till denna del kunde revision enligt Gym 1 tolkas kostnadsvärt.

De kontaktade bokförarna betonade hur frivillig revision oftast är en kostnadsfråga och att det blir mera aktuellt då företaget växer. Ann-Christine Forsell poängterade hur kostnaden är den främsta orsaken till att företag utesluter den frivilliga revisionen.

” De upplever sig inte ha någon nytta av en revision - åtminstone inte så att det skulle motsvara priset. ” - Forsell

Detta ansåg även Björn Lindqvist. Han poängterade att orsaken till att småföretag avstår från revisionen har att göra med kostnaden. Dock kommenterade Lindqvist hur han tror att revisionsbyråerna står för samma problem som bokföringsbyråerna, nämligen hur kunderna vill ha goda råd och genomgång, men inte betala för det.

Kostnadsfrågan är även en nackdel som Forsell-Stenström tog upp. Forsell-Stenström som tidigare jobbat som CGR-revisor, menade att revisionen i dagens läge är mycket mera omfattande än vad den var för 5–10 år sedan och därmed blir tjänsten dyrare.

6.3 Revision som förbättring

Respondenterna poängterade även hur revision kan vara till nytta i och med att kvaliteten på redovisningen ökar. Simgo Oy Ab använder sig inte av revision i dagsläget, men har en intern revision med sin mor. Därmed anser företaget att revision bidrar med möjligheten att korriger eventuella misstag och möjligheten att få en mer omfattande bild av verksamheten.

Företag B nämnde hur den interna nyttan var den främsta orsaken till att de valt att använda sig av revision frivilligt.

“I och med att en expert inom området har granskat redovisningen, kan man vara säker på att den är korrekt” - Företag B

“Detta skapar mervärde för oss” - Företag B

Företaget menade att tjänsten är synnerligen viktig för dem i och med att de själva inte sitter på mycket kunskap inom området. Med andra ord är det viktigt för företaget själv att veta att redovisningen är korrekt.

“Det lugnar mig att veta att redovisningen är i skick, speciellt för eventuella interna beslut som måste göras” - Företag B

Gym 1 var inne på samma linje och menade hur en revisor kan garantera att allt är i sin ordning gällande bokslutet. Det som mest lockar enligt dem är att veta att allt sköts på rätt sätt inom olika arrangemang i företaget.

”Revisorer har en bred erfarenhet och kan därmed komma med trovärdiga och värdefulla kommentarer kring våra diskussioner och frågor” – Gym 1

Trots att Företag A hade en rätt så snäv inställning till den frivilliga revisionen, medgav det ändå att den interna nyttan finns. Dock ansåg företaget att revisionen inte skulle göra en allt för stor förändring i deras interna beslut.

Forsell-Stenström poängterade hur en revision i småföretag både har sina för- och nackdelar. Forsell-Stenström hävdade bland annat att det är en fördel när någon kollar att bokföringen materiellt sett är i skick, vilket förbättrar kvaliteten. Fastän nyttan för

revisionen minskar för aktieägarna, då de oftast har full koll på företaget, menade ändå Forsell-Stenström att nyttan med en revisionsberättelse för beskattaren och andra intressenter kvarstår, samt nyttan av att notera fel i ett relativt tidigt skede.

6.4 Revision som försäkran

Revision som försäkran, alltså att kunna försäkra sig om att företagsledningen sköter sina uppgifter, var inte en faktor som enligt respondenterna påverkade valet till revision märkbart. Ägaren till Företag A menade att det inte finns något behov av revision då det handlar om att försäkra sig om att ägaren och ledningen strävar efter samma mål.

“I och med att jag ensam äger företaget, anser jag inte att det är någon vits med en revisor” – Företag A

Ägaren poängterade även att han gör alla val själv och har full koll på företaget, och behöver därmed ingen extra kontroll. Dock använder sig företaget av en extern redovisare, vilket kan skapa ett agentförhållande. Företag A menade att detta ser han inte som ett problem. Företaget poängterade att de använder sig av en seriös och tillförlitlig redovisare, vilket räcker.

Lindqvist som jobbar som bokförare kommenterade även agentförhållandet, och menade därmed att revision kan anses vara onödigt.

” De kunder vi har som kommer under gränsen för revisionsplikt är så små med bara en ägare och en i styrelsen, så den företagaren har ju ändå full koll på bolaget.” – Lindqvist

Forsell-Stenström var inne på samma linje och menade hur nyttan av revision minskar då ägaren är en enskild person, en familj eller endast några personer, i och med att dessa har mer eller mindre full insyn i företaget.

Gym 1 gav även sin åsikt angående agentförhållandet i ett småföretag. De menade att det kan finnas en risk att det uppstår ett agentförhållande mellan aktieägarna och den externa redovisaren. Ägaren till företaget hävdade dock hur de har en nära kontakt med

redovisaren och är delaktig i redovisningen. På de sättet kan de kontrollera redovisarens arbete, vilket gör att det inte är någonting som påverkar deras verksamhet.

Företag B, som i detta fall är det enda företag som valt revision frivilligt, menade att agentförhållande och en eventuell informationsasymmetri inte är den främsta orsaken till att de valt revision. Dock hävdade respondenten att det för företaget är en bra sak att inga interna konflikter sker, men vågar inte säga om detta är tack vare revisionen.

6.1 Företagets intressenter

Företagen hade rätt så olika svar då det kom till frågor angående deras intressenter. Största delen hade inte mycket att poängtera angående detta och därmed kan man konstatera att det inte var en av de viktigaste faktorerna. Detta kan bero på att företagen i sig är rätt så små.

Gym 1 kommenterade hur deras främsta intressenter är investerare. I intervjun ställdes frågan hur de tror att intressenterna förhåller sig till att de inte använder sig av revision. Som svar gav Gym 1 att deras relation till intressenterna är så pass bra att de litar på att företaget sköts även i deras intresse. De skapar tilliten till dem genom regelbunden kontakt samt genom olika rapporter och såklart bestämda betalningar. Dessutom ställdes en fråga hur de tror att förhållandet skulle ändras ifall de skulle använda sig av en revisor, Gym 1 hävdade att förhållande inte skulle ändra, i och med den intensiva kontakten de redan har.

Företag B, som använder sig av frivillig revision, poängterade hur deras förhållande till sina intressenter är bra. Dock vågade ägaren inte påstå att det endast beror på att de har en revisor, i och med att de har ett intensivt samarbete med intressenterna. Däremot menade ägaren att förtroendet kan tänkas bli en aning sämre om de inte skulle använda sig av en revisor.

Forsell-Stenström poängterade hur de externa intressenternas förtroende för företagen ökar vanligen då de vet att en revision utförts.

Företag A kunde tänka sig att använda sig av en revisor ifall företagets främsta intressenter skulle kräva det. Företaget menade att ifall huvudentreprenörerna som de oftast jobbar för skulle börja ifrågasätta bokföringen eller verksamheten, skulle företaget överväga revision. Simgo Oy Ab hävdade hur deras främsta intressent var ägaren själv, och valde därmed att inte svara på resterande frågor angående hur intressenterna förhåller sig till att de inte använder sig av revision.

6.2 Övriga faktorer

Utöver de ovannämnda faktorerna poängterade respondenterna även andra faktorer som har en inverkan på efterfrågan av frivillig revision. Bland annat var detta hur användningen av en extern redovisare eller övrig ekonomisk rådgivning en faktor som flera nämnde. Utöver det hävdade flera hur deras egna intresse och kunskap inom ekonomi påverkar efterfrågan på tjänsten.

Simgo Oy Ab poängterade nämligen hur de får ekonomisk rådgivning hemifrån vilket hjälper märkbart. Simgo Oy Ab menade att de tillsammans kan ha en så kallad inre revision, som till stor del är en orsak till att han valt att avstå från den frivilliga revisionen.

“Skulle jag inte få den hjälp jag får, skulle jag absolut anställa en revisor” - Simgo Oy Ab

Företag A menade att i och med att de använder sig av en extern redovisare, så behövs inte en revisor i lika stor utsträckning. Företaget hävdade att de har ett tillräckligt starkt band till redovisaren som ger tillräcklig ekonomisk rådgivning, så att en revisor inte behövs.

Lindqvist tog även upp hur en bra bokföringsbyrå kan väga upp det att ett företag inte använder sig av revision, speciellt då det gäller småföretag. Dock menade han att det blir mer aktuellt med revision då företaget växer.

”När vi har diskussioner med kunder om detta så brukar jag säga att så länge du litar på och använder en ”seriös” bokföringsbyrå så har man sällan någon nytta av en revisor som endast går igenom det lagstadgade. Sen när företaget växer och börjar ha 7–10

anställda, och en ökande omsättning samt högre risk, så då finns det skäl att koppla in en revisor.” - Lindqvist

Forsell-Stenström poängterade även vikten av att ha en klar kontakt till någon kunnig. Dock drog hon paralleller till en revisor, men detsamma kan tänkas stämma in på annan rådgivning också.

”De har en klar kontakt de kan konsultera och diskutera ekonomiska och bokföringsmässiga frågor med och således kan de undvika en del problem och risker i ett tidigare skede” – Forsell-Stenström

Gym 1 betonade hur de kunde tänka sig att använda sig av revision då det gäller eventuella fusioner eller emissioner. Ägaren betonade även hur de hoppas på att de i framtiden är tvungna att anlita en revisor. Dock poängterade även företaget att intresse för ekonomi är stort, och att de själva har erfarenhet att sköta allting själv, vilket har gjort att de valt att avstå från frivillig revision. Detta skiljer sig dock från Företag B. Företag B har själv väldigt lite erfarenhet då det handlar om redovisning, och har därmed valt att använda sig av experter inom området.

I slutet av intervjuerna fanns det möjlighet för företagen att ställa eventuella frågor eller ge övriga kommentarer. Simgo Oy Ab nämnde då hur även de i släkten har en auktoriserad CGR-revisor som numera är pensionerad, som finns som ett stöd till företaget. Företaget menade även att ägarens egna intresse för ekonomi är så pass starkt att behovet av revision inte finns just nu. Dock avslutade företaget intervjun med att säga att de kommer anlita en revisor direkt då de måste.

Gym 1 gav även några kommentarer i slutet av intervjun, och poängterade hur de vore viktigt för företag att använda sig av revision eller annan sakkunnig vid bolagsstarter. Detta vore viktigt enligt dem för att få rådgivning vid bolagsordningen, olika aktiegrupper och kapitalstrukturer. Gym 1 menade att det är viktigt att få allt i sin ordning från början, och på det sättet kan man undvika möjliga konflikter i framtiden.

Av revisorn och bokförarna frågades hur de förhåller sig till att revisionen är frivillig för de minsta företagen. Forsell poängterade att det är en bra sak att revision är frivilligt för de minsta företagen, och att gränserna kunde höjas ytterligare för att motsvara de gränser som råder i övriga EU-länder. Detsamma betonade Lindqvist, och menade att gränserna när man måste ha revisor är alldeles för låga, men att det är en bra sak att revision är frivilligt till en viss gräns.

”Jag anser att det är bra att revision är frivilligt för små företag. Gränsvärdena för obligatorisk revision kunde till och med höjas eftersom de nu i Finland är lägre än i de flesta andra EU-länderna.” – Forsell

Forsell-Stenström gav även sin synpunkt kring den frivilliga revisionen, och poängterade hur det vore bra att anpassa revisionen till företagets storlek.

”Ur revisionsmyndighetens synvinkel har det också sina svårigheter att kunna utföra en revision enligt dagens standarder till en kostnad som är rimlig för småföretagen. Därför skulle det vara bra att det skulle finnas anpassade revisionsstandarder för olika storleks företag där graden av byråkrati och omfattning skulle vara lägre ju mindre bolaget är och ju färre aktieägarna och bolagsmännen är.” – Forsell-Stenström

Dessutom delade hon med sig av hur frivillig revision både kan ses som en bra och dålig sak.

”Frivillighet är så till vida bra att företaget väljer denna kostnad själv och därför vanligen ser en större nytta med den. Men har företaget det ekonomiskt stramt lockar det så klart att välja bort en dylik sak då den inte är lagstadgad - på gott och ont. Men i många fall finns det då andra parter som kan kräva att revisions utförs. t.ex. en bank. Om företaget vill uppta ett lån eller en större kund/leverantör kan de kräva att se en revisionsberättelse och då styrs företaget till att låta utföra revision ändå.

– Forsell-Stenström

6.3 Sammanfattning av resultaten

Nedan ses en sammanfattning av de mest relevanta resultaten i tabellform. Till vänster nämns respondenten och till höger de faktorer som enligt dem påverkar efterfrågan på revision. De intervjuade har formulerat sig på olika sätt, men varje motivering har satts under den faktor som bäst passat in. Detta har gjorts för att få en helhetsbild av vilka faktorer som påverkar mest efterfrågan på revision. Trots att vissa av respondenterna ser en faktor som positiv och en del som negativ, kategoriseras de tillsammans. Dessa har färgkodats för att underlätta läsbarheten.

Företag	Faktorer
<i>Maanrakennus SV Ky (Företag A)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Företagets storlek - Nyttan överväger inte kostnaderna - Övriga faktorer (Extern redovisare är tillräckligt) - Revision som försäkrans -> onödig i småföretag
<i>Simgo Oy Ab</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Företagets storlek - Revision som förbättring - Nyttan överväger kostnaderna - Övriga faktorer (Ekonomisk rådgivning, egen kunskap)
<i>Gym 1 Ab</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Företagets storlek - Främst en kostnadsfråga - Revision som förbättring - Övriga faktorer (Egen kunskap) - Revision som försäkrans -> onödig i småföretag
<i>Företag B</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Företagets storlek - Revision som förbättring - Nyttan överväger kostnaderna - Övriga faktorer (Bristfällig kunskap)
<i>Bokförarna & revisorn</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Företagets storlek - En kostnadsfråga - Revision som förbättring - Övriga faktorer (Extern redovisare är tillräckligt, för byråkratiskt) - Revision som försäkrans -> onödig i småföretag

Tabell 3: Sammanfattning av resultaten

7 ANALYS OCH DISKUSSION

Nedan analyseras resultaten från intervjuerna tillsammans med tidigare studier och det som tagits upp i den teoretiska referensramen. Analysen delas upp i olika kategorier för att underlätta läsbarheten.

7.1 Företagets storlek

Undersökningen i denna avhandling visade hur företagets storlek var en bidragande faktor till efterfrågan på revision. Alla respondenter poängterade hur företagets storlek varit grunden till att det valt revision eller avstått från det. De intervjuade företagen som inte använder sig av revision hävdade hur de valt bort revision i och med att de går under gränserna för revisionsplikten, alltså för att verksamheten i sig inte är tillräckligt stor. Niemi m.fl. (2012) hävdar att ju större företaget är, desto större är sannolikheten att de väljer den frivilliga revisionen. De företag som är närmare maximigränserna för revision, väljer i större utsträckning revision frivilligt (SOU, 2008:32).

Detta stämmer överens med denna undersökning, i och med att det företaget som är närmast gränserna för revisionsplikt, och därmed till storleken större än de övriga företagen, har valt att använda sig av revision frivilligt. Lindqvist (2020) menade även att revision blir mera aktuellt när företaget växer. Detta poängterar även Svanström (2008) i sin undersökning och menar hur företagets storlek har en positiv inverkan på revision. Företagets storlek är också enligt Haapamäki (2018) en orsak till att företag väljer revision frivilligt. Collis (2012) bestyrker även detta och menar att omsättningen är den mest betydande faktorn då det kommer till efterfrågan på frivillig revision. ’

Med andra ord kan man konstatera att ju mindre företaget är, desto större är chansen att de inte efterfrågar frivillig revision. Större företag med större verksamhet har mera ansvar då flera parter är inblandade, och därför vill de försäkra sig att allt är under kontroll. Mindre företag har kanske inte insett värdet av tjänsten och väljer därmed bort den.

7.2 Kostnaden i relation till nyttan

Omsättningen i småföretag är oftast ganska låg och därmed kan revisionsarvodet vara en rätt så stor belastning (Andersson & Nordling, 2007). Därför måste småföretag överväga ifall revisionen för med sig högre kostnader i relation till nyttan eller om nyttan är större än kostnaderna för tjänsten. En fördel av att revisionsplikten avskaffades för de minsta företagen var kostnadsbesparingarna för tjänsten. Dock behöver inte kostnadsbesparingarna väga upp den nytta som en revisor har med sin kunskap. (ECON, 2007–049)

Av de intervjuade småföretagen hävdade många att kostnaden i relation till nyttan var en bidragande faktor. Största delen sade att nyttan inte överväger kostnaderna, och därmed har de valt att avstå från tjänsten. Företag A och Gym 1 menade att kostnaderna för tjänsten var orsaken till att de valt att avstå från den frivilliga revisionen. Med andra ord kan man tänka sig att dessa administrativa kostnader är för komplexa i småföretag och leda till överdriven byråkrati, då de oftast har få anställda (KOM, 2005).

Men trots det, finns det företag som väljer att fortsättningsvis använda sig av revision då de anser att nyttan är större än kostnaderna (Collis, 2003). Johansson, Häckner och Wallerstedt (2005) menar att då man bortser kostnaden, har företag ingenting att förlora på att ha en revisor. De argumenterar för att nyttan av att kunna kvalitetssäkra redovisningen väger tyngre än kostnaden för revision, och därmed skulle inte uteslutande av revision minska på kostnaderna. Av de intervjuade småföretagen kommenterade alla förhållandet mellan kostnaden och nyttan, men två av fyra företag ansåg att tjänsten var för dyr för dem. Två av respondenterna hävdade å andra sidan hur de anser att kostnaden inte är för stor i relation till nyttan. Företag B har därmed valt att använda sig av revision, och Simgo Oy Ab skulle göra det ifall de inte skulle få annan ekonomisk rådgivning.

Kostnadsfrågan var även någonting som de intervjuade bokförarna kommenterade. Forsell (2020) menade hur frivillig revision oftast är en kostnadsfråga och blir mera aktuellt när företaget växer. Dessutom menade hon hur småföretag oftast inte upplever någon nytta med revision, speciellt inte så det skulle motsvara priset. Lindqvist (2020) var inne på samma linje och poängterade att orsaken till att småföretag avstår från revision har att göra med kostnaden. Därmed menade de att det inte är någon konstig företeelse att småföretag avstår från tjänsten. Kostnadsfrågan var även en nackdel som Forsell-

Stenström (2020) tog upp. Därmed kan man konstatera att det är en bra sak att de minsta företagen får själva välja om och när de vill köpa dylika tjänster, beroende på om de anser att tjänsten är till nytta.

7.3 Revision som förbättring

Utöver företagets storlek och kostnaden i relation till nyttan, var revision som förbättring en faktor som nämndes i intervjuerna. Det är en del av revisionsteorierna som Carrington (2014) har kommit fram till. Revision som förbättring handlar om hur ett företag kan vara säkert på att kvaliteten på redovisningen ökar då de väljer att anställa en revisor (Carrington, 2014). Detta kan ha en stor inverkan på företagets interna beslut i och med att de skapar säkerhet bland ägarna (Carrington, 2014). Resultaten från Collis (2004) studie visar hur 40 procent av små aktiebolag i Storbritannien anser att en revisor är till nytta för deras verksamhet och att revisionen förbättrar kvaliteten på den finansiella informationen.

Denna faktor påpekades av största delen av företagen. Trots att majoriteten av företagen valt att avstå från revisionen, påpekade de ändå hur revision kan vara till nytta. Simgo Oy Ab hävdade hur revision bidrar till en möjlighet att korrigera eventuella misstag och få en mera heltäckande bild av verksamheten. Företag B var inne på samma linje och menade att den interna nyttan var den främsta orsaken till att de valt revision frivilligt. Gym 1 kommenterade också hur en revisor kan garantera att allt är sin ordning gällande bokslutet. Detta resultat fick även Niemi m.fl. (2012) i sin forskning, som visade att kvaliteten på finansiella rapporter hos småföretagen förbättrades då de använder sig av en revisor. Detta påpekade även Forsell-Stenström (2020) och menade att det är en fördel när någon kollar att bokföringen materiellt sett är korrekt.

Med andra ord förbättrar revisionen kvaliteten på redovisningen, vilket är till nytta för företaget. Företag anser ofta att revision är till nytta just för att de kan förlita sig på att redovisningen är korrekt. De företag som inte använder sig av revision måste påvisa detta på något annat sätt. Dock har mindre företag inte lika invecklad och omfattande redovisning, vilket kan förklara varför de valt att avstå från det.

7.4 Revision som försäkran

Revision som försäkran handlar om hur ägaren i ett företag kan genom revision försäkra sig om att företagsledningen sköter sina uppgifter på rätt sätt (Carrington, 2014). Detta baserar sig alltså på agentteorin. Ägaren kan alltså inte alltid vara säker på att företaget drivs på det sätt som ägaren vill. Med detta menas alltså hur det kan uppstå en konflikt mellan företagsledningen (agenten) och ägarna (principalen) i de företag där dessa två är åtskilda. (Jensen & Meckling, 1976) I småföretag sitter oftast ägaren i ledningen, vilket är anledningen till revision inte är lika viktigt från ägarperspektivet (FAR, 2006). Detta poängterade flera i undersökningen, och menade att revisionen är onödig från detta perspektiv.

Lindqvist (2020) hävdade att en revisor kan tänkas vara onödig i de minsta företagen då de oftast har en ägare och en i styrelsen, och därmed full koll på företaget. Detsamma menade Forsell-Senström (2020) och poängterade hur ägaren oftast är en enskild person eller några få personer med full insyn i företaget, och därmed minskar nyttan för revision för aktieägarna.

Dock kan det uppstå ett agentförhållande mellan den externa redovisaren och företaget i fråga. Av de företagen som inte använder sig av revision men av en extern redovisare, frågades hur de ser på agentförhållandet mellan företaget och den externa redovisaren. Företag A och Gym 1 kommenterade hur det inte anser att revision är till någon hjälp då det handlar om agentförhållandet. De hävdade hur de förlitar sig på sin externa redovisare, och har därmed full koll på företaget. Gym 1 poängterade även hur de själva brukar vara delaktig redovisningsmässigt, vilket ökar tillförlitligheten.

7.5 Företagets intressenter

Företagets intressenter är olika grupper och individer som drar nytta av företaget på något sätt. Bland annat ägare, långgivare, myndigheter, kunder och leverantörer. Intressenterna har olika behov av information för att kunna förlita sig på företaget i fråga (FAR, 2006). Forsell-Stenström (2020) hävdade hur externa intressenternas förtroende för företagen ökar då de vet att en revision utförts. Då ett företag använder sig av revision förstärks

förtroendet till företagets olika intressenter, och underlättar affärer och kontakten med dem (PwC, 2019).

Denna faktor var inte en av de ledande faktorerna bland de småföretag som intervjuades. Gym 1 var mera insatt i företagets intressenter och menade hur de har en bra relation till dem och att de kan lite på att företaget sköts även i deras intresse, trots att de inte använder sig av revision. Företag A ansåg heller inte att intressenterna skulle vara orsaken till att de skulle använda sig av revision, dock skulle företaget överväga tjänsten i fall de skulle börja ifrågasätta deras redovisning och bokslut.

Man kan därmed konstatera att företagen i denna undersökning som inte använder sig av en revisor måste upprätthålla relationen till deras intressenter på ett alternativt sätt. De utomstående intressenter är även tvungna att göra egna kontroller, då företagen inte använder sig av en revisor (FAR, 2006).

7.6 Övriga faktorer

Utöver de ovannämnda faktorerna, nämnde småföretagarna övriga faktorer som påverkade efterfrågan på revision. Bland annat hävdade några hur en extern redovisare eller annan ekonomisk rådgivning kan förklara varför företaget valt att avstå från revision. Ifall företaget i fråga använder sig av en extern redovisare kan det vara att revisionen inte är lika efterfrågad. Företaget kan nämligen se den externa redovisaren som väldigt sakkunnig inom området och därmed räcker det som en försäkran. Speciellt då en extern redovisare används till skatterådgivning så minskar sannolikheten för frivillig revision, i och med att redovisaren anses vara till större nytta och mer kostnadseffektiv än en revisor i och med att de är oftast mera insatta i företagets bokföring och verksamhet (Niemi m.fl. 2012). Detta argumenterade bland annat Företag A för. De ansåg att en extern redovisare är tillräcklig, och därmed behöver de inte en revisor. Lindqvist (2020) menade även hur en bra bokföringsbyrå kan väga upp det att ett företag inte använder sig av revision, speciellt då det gäller småföretag.

Simgo Oy Ab påpekade hur de har en intern revision med sin mor, och får därmed ekonomisk rådgivning, vilket är en orsak till att de valt att avstå från den frivilliga revisionen. Därmed kan man konstatera att sakkunnig hjälp på annat håll minskar efterfrågan på revision. Dedman m.fl. (2014) påpekade i sin undersökning hur andra

rådgivningstjänster vid sidan av revision, som till exempel ekonomisk rådgivning, påverkar efterfrågan på revision.

Utöver det, kan den egna erfarenheten och intresset för ekonomifrågor påverka efterfrågan på revision. Detta var någonting som flera påpekade i undersökningen. Företag B menade att de valt att använda sig av revision i och med att deras egna kunskap inte räcker till. Gym 1 och Simgo Oy Ab har både ett intresse för dylika frågor och känner att de har erfarenhet som är till nytta. Besitter man själv på mycket kunskap inom ekonomi, och känner sig säker på företagets redovisning, kan man tänka sig att revision inte är lika eftertraktat.

8 SAMMANFATTNING

I detta kapitel sammanfattas avhandlingen och studiens slutsatser fastställs. Efter det behandlas avhandlingens tillförlitlighet och trovärdighet samt studiens begränsningar nämns. Kapitlet avslutas med förslag till fortsatt forskning.

8.1 Studiens slutsats

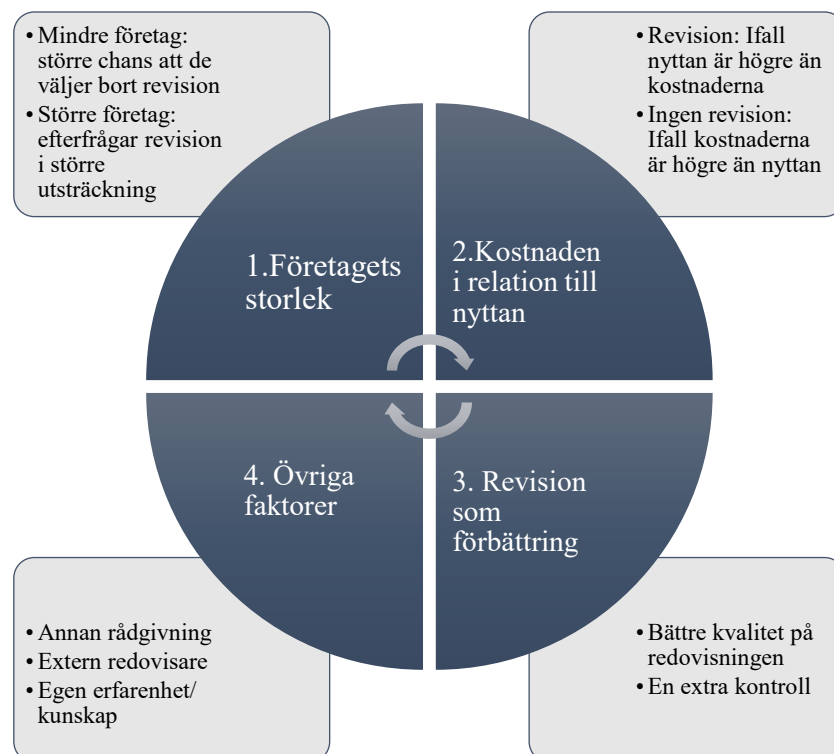
År 2007 avskaffades revisionsplikten för de minsta företagen i Finland. Detta gjordes i samband med att revisionslagen förnyades. I och med denna lagförändring, får de företag som går under gränserna för revisionsplikt välja revision frivilligt. Syftet med denna avhandling har varit att undersöka vilka faktorer som kan förklara efterfrågan på frivillig revision. Med andra ord, vilka faktorer som påverkar företag att välja revision frivilligt eller avstå från det.

Utgående från den teoretiska referensramen och tidigare forskning inom ämnet, fastställdes faktorer som kan tänkas ha ett samband med efterfrågan på frivillig revision. Denna avhandling fokuserade därmed på följande faktorer: företagets storlek, kostnaden i relation till nyttan, revision som förbättring, revision som försäkrans och företagets intressenter. Utöver dessa samlades resterande faktorer under övriga faktorer. För att undersöka dessa faktorer, gjordes fyra intervjuer med småföretagare. Av dessa hade tre företag avstått från den frivilliga revisionen, medan ett företag använder sig av tjänsten. Utöver det, ställdes även några frågor om den frivilliga revisionen två bokförare och en revisor. Respondenterna i denna intervju var därmed inte jämnt fördelade, vilket kan ha en inverkan på resultaten. Dessutom användes ett rätt så litet sampel.

Det är värt att understryka hur efterfrågan på frivillig revision inte endast kan förklaras utifrån en faktor, utan påverkas av många faktorer samtidigt. Dessa faktorer kan även vara sådana som inte tagits upp i denna avhandling. Dock tyder undersökningen i denna avhandling på att företagets storlek och kostnaden i relation till nyttan är de främsta faktorerna som påverkar efterfrågan på frivillig revision. Denna slutsats kan dras i och med att alla i denna undersökning poängterade att efterfrågan på frivillig revision har att göra med hur stor deras verksamhet är. Tre av fyra företag påpekade hur de inte använder sig av revision i och med att de går under gränserna för revisionsplikten, alltså för att

verksamheten i sig inte är så stor. Det företaget som använder sig av revision, påpekade att de gör de för att de är nära att gå över gränsen för revisionsplikt. Med andra ord har större företag mera ansvar och mer invecklad redovisning, vilket kan förklara varför de efterfrågar revision. Dock är inte denna slutsats absolut, i och med att endast ett företag som använder sig av revision deltog i denna undersökning. Kostnaden i relation till nytta var vid sidan av företagets storlek den andra faktorn som alla nämnde. Trots delade åsikter kring om nytta överväger kostnaderna, var det en faktor som alla påpekade. De företag som anser att nytta överväger kostnaderna, väljer vanligtvis revision, medan de företag som inte gör det avstår oftast från tjänsten. Denna faktor går trots allt in på revision som förbättring, och därmed är det även en viktig faktor att nämna.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att avhandlingens forskningsfråga blivit besvarad, nämligen vilka faktorer som kan förklara efterfrågan på frivillig revision bland finländska småföretag. Dock är det värt att poängtera att denna undersökning varit väldigt småskalig och behandlat den frivilliga revisionen på ett allmänt plan. För att öka på resultatens trovärdighet och för att hitta ett starkare samband mellan vilka faktorer som kan förklara efterfrågan på frivillig revisionen, krävs det fortsatt forskning inom ämnesområdet med ett större sampel.

Figur 2: Studiens slutsats

8.2 Tillförlitlighet och trovärdighet

I kvalitativa forskningar är det vanligt att man nämner forskningens tillförlitlighet och trovärdighet. Tillförlitlighet handlar om hur forskningen mäter det som forskaren har som avsikt att mäta, med andra ord att man kan få samma resultat från två studier gjorda med samma metod och data (Eklund, 2014). Utöver det baserar sig avhandlingens tillförlitlighet och trovärdighet på hur systematisk och noggrann en forskare varit igenom forskningsprocessen (Fejes & Thornberg, 2009).

Undersökningen i denna avhandling har beskrivits mycket detaljerat vilket ökar avhandlingens tillförlitlighet. Att mäta avhandlingens tillförlitlighet kan vara svårt, då det finns utomstående faktorer som kan påverka materialets tillförlitlighet (Troost, 2010, Hultåker & Trost, 2016) Till exempel kan respondenternas humör påverka svaren de ger i en intervju (Hultåker & Trost, 2016). I denna undersökning kan man tänka sig att respondenternas humör inte påverkat resultaten märkbart i och med att intervjuerna gjordes via e-post och därmed har respondenterna själva kunnat välja när de svarat på frågorna och hur lång tid de satt ner på dem.

Trovärdighet inom kvalitativa forskningar syftar däremot på om verkligheten och tolkningen i undersökningen stämmer överens med varandra. Detta höjer undersökningens trovärdighet. (Olsson & Sörensen, 2011) I och med att denna undersökning baserar sig på intervjuer, är det viktigt att ta upp hur trovärdiga dessa svar varit. Trost (2010) påstår att undersökningens trovärdighet ökar om forskaren ställer meningsfulla följdfrågor åt respondenterna och på så sätt säkerställer att man förstått respondenterna. Eftersom intervjuerna i denna avhandling gjordes via e-post, var det inte möjligt att ställa raka följdfrågor. Dock kompletterades en del intervjuer i efterhand med följdfrågor via e-post och telefon. I en kvalitativ studie är det svårt att mäta forskningens trovärdighet, speciellt då det kommer till intervju som metod. Brinkmann & Kvale (2017) poängterar hur det kan vara svårt att säkerställa att en text är sann då den subjektivt omvandlas från muntlig till skriftlig. I och med att tre av fyra intervjuer i denna avhandling gjordes via e-post, och jag utgått från den text som respondenterna själva skrivit, minskar textens subjektivitet. Vid transkriberingen har jag även utgått ifrån respondenternas egna ord. Dessutom har raka citat använts från intervjuerna, vilket ökar på trovärdigheten.

8.3 Studiens begränsningar

Avhandlingens tillförlitlighet och trovärdighet tar oss in på vad för begränsningar denna studie har. För det första är det viktigt att poängtera att denna undersökning varit rätt så liten. Undersökningen baserar sig på ett litet sampel av företag, vilket påverkar resultaten. Svaren i denna undersökning ansågs däremot vara tillräckliga, då respondenternas svar stämde överens med varandra och dessutom kunde likheter till tidigare studier göras. För det andra består samplet i denna undersökning till större del av de som valt att avstå från den frivilliga revisionen än de som använder sig av frivillig revision. Dock har respondenterna gett sina åsikter kring den frivilliga revisionen på ett allmänt plan, och därmed har de som inte använder sig av revision även uttalat sig om fördelar med tjänsten. Denna ojämna fördelning beror främst på att svarsprocenten varit väldigt låg hos de kontaktade företagen. Det samma gällde även de revisions- och bokföringsbyråerna som kontaktades. Detta kan dock förklaras av att denna tidpunkt på året är väldigt hektisk för revisorer. För det tredje är respondenterna i denna undersökning alla från Nyland och även en stor del från Västra Nyland, vilket påverkar resultaten.

8.4 Förslag till fortsatt forskning

I denna avhandling undersöktes vilka faktorer som påverkar efterfrågan på frivillig revision, med fokus på småföretag. Ett förslag till fortsatt forskning inom detta ämnesområde skulle vara att använda sig av ett större sampel av företag för att få en bredare bild av småföretagarnas åsikter kring den frivilliga revisionen. Denna undersökning var småskalig, och därmed vore det av intresse av att se resultaten från en studie med ett större antal respondenter. Utöver det kunde man i studien tillägga ifall det förekommer några skillnader mellan olika branscher samt om bolagsformen spelar någon roll då företaget väljer att använda sig av revisionen eller inte.

Då den frivilliga revisionen trädde i kraft, var man beredd på att bankerna skulle börja kräva revision i större utsträckning. Därmed skulle ett alternativ för fortsatt forskning vara att se detta från bankernas synvinkel, och hur den frivilliga revisionen har påverkat dem. Man trodde nämligen att bankerna skulle börja kräva revision i större utsträckning, speciellt innan de beviljar lån till företag.

Denna undersökning tog även med två bokförares och en revisors syn på den frivilliga revisionen. Ett forskningsalternativ skulle vara att se denna lagförändring från revisions- eller bokföringsbyråernas synvinkel, eller med fokus på skatteverket.

KÄLLOR

Artiklar

Boynton, W. C., & Johnson, R. N. (2006). *Modern Auditing: Assurance Services and the Integrity of Financial Reporting*, 8th Edition. John Wiley & Sons, Inc.

Carey, P., Simnett, R., & Tanewski, G. (2000). Voluntary demand for internal and external auditing by family businesses. *Auditing: A journal of Practice & Theory*, 19 (s-1), 37–51.

Chow, C. W. (1982) The demand for external auditing, size, debt and ownership influences. *The accounting review*, Vol. 57, No. 2.

Collis, J. (2010). Audit exemption and the demand for voluntary audit: A comparative study of the UK and Denmark. *International Journal of Auditing*, 14 (2), 211–231.

Collis, J. (2012). Determinants of voluntary audit and voluntary full accounts in micro- and non-micro small companies in the UK. *Accounting and Business Research*, 42(4), 441–468.

Collis, J. (2003). Directors' view on Exemption from the Statutory Audit. A Research Report for the DTI. Kingston University, Kingston Business School, 1–55.

Collis, J. & Jarvis, R. (2002). Financial information and the management of small private companies. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, Vol. 9 Issue 2, pp. 100 – 110.

Collis, J & Jarvis, R & Skerratt, L. (2004). The demand for the audit in small companies in the UK. *Accounting and Business Research* 34(2): 87–100.

Clatworthy, M, A. & Peel M, J. (2013). The impact of voluntary audit and governance characteristics on accounting errors in private companies. *Journal of Accounting and Public Policy*. Vol. 32 Issue 3, pp 1–25.

Dedman, E. & Kausar, A. (2012). The impact of voluntary audit on credit ratings: evidence from UK private firms. *Accounting and Business Research*, Vol. 42 Issue 4, pp. 397–418.

Dedman, E., Kausar, A., & Lennox, C. (2014). *The Demand for Audit in Private Firms: Recent Large-Sample Evidence from the UK*. *European Accounting Review*, 23(1), 1. London: Taylor & Francis Ltd.

Jensen, M. C., & Meckling, W.H. (1976) Theory of the firm: Managerial behavior: agency costs and ownership structure. *Journal of financial economics*, 3 (4), 305–360.

Kamarudin, N., Abidin, Z. Z., & Smith, M. (2012). Audit exemption among SMEs in Malaysia. *Asian Review of Accounting*, 20(2), 152–162. Emerald Group Publishing Limited.

Kosonen, L. (2005). Vaarinpidoista virtuaaliaikaan. Sata vuotta suomalaista tilintarkastusta. Väitöskirja Lappeenrannan teknillinen yliopisto.

Manson, S. & Zaman, M. (2001). Auditor Communication in An Evolving Environment: Going Beyond Sas 600 Auditors' Reports on Financial Statements. *The British Accounting Review*, Vol. 33 Issue 2, pp. 113–136.

Niemi, L. Kinnunen, J. Ojala, H & Troberg, P (2012). Drivers of voluntary audit in Finland: To be or not to be audited? *Accounting and Business Research*, 42 (2), 169–196.

Ojala, H., Collins, J., Kinnunen, J., Niemi, L., & Troberg, P. (2016). The Demand for Voluntary Audit in Micro-Companies: Evidence from Finland. *International Journal of Auditing*, 20, 267–277.

Ramamoorti, S. (2003). Internal Auditing: History, Evolution, and prospects. The Institute of Internal Auditors Research Foundation.

Svanström, T. (2008). Revision och rådgivning: efterfrågan, kvalitet och oberoende. Umeå: Umeå School of Business, Umeå University.

Seow, J.-L. (2001). The Demand for the UK Small Company Audit- An Agency Perspective. *International Small Business Journal*, Vol. 19 Issue 2, pp. 61–79.

Tabone, N., & Baldacchino, P. J. (2003) The statutory audit of owner- managed companies in Malta. *Managerial Auditing Journal*, 18 (5), 387–398.

Wallace, W.A. (1980). *The Economic Role of the Audit in Free and Regulated Markets*. Touche Ross, New York.

Böcker

Ahrne, G & Svensson, P (red.) (2015) *Handbok i kvalitativa metoder*, Stockholm: Liber.

Brinkmann, S. & Kvale, S. (2017). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur

Broberg Anette (2008). *Nya redovisningsregler för aktiebolag*. Upplaga 2. Björn Lundén Information AB. Näsviken.

Bryman, A. & Bell, E. (2013). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Malmö: Liber Ab.

Carrington, T. (2014). *Revision*. Stockholm: Liber.

- Dalen, M. (2015). *Intervju som metod*. (2., utök. uppl. ed.). Malmö: Gleerups utbildning
- Diamant, A. (2004). *Revisorns oberoende*. Uppsala: Iustus Förlag AB.
- Duska, B. Duska, R. & Ragatz, J. (2011). *Accounting ethics*. (2., uppl.). Singapore. John Wiley & Sons, Incorporated.
- Eilifsen, A., Messier, W. F., Glover, S. M., & Prawitt, D. F. (2010). *Auditing and assurance services* (2. International ed.). Maidenhead: McGraw-Hill Education.
- FAR (2006). *Revision – en praktisk beskrivning*. Stockholm: FAR Förlag AB
- Fejes, A. & Thornberg, R. (2009). *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber AB.
- Hultåker, O. & Trost, J. (2016). *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur.
- Olsson, H. & Sörensen, S. (2011). *Kvalitativa och kvantitativa perspektiv. Forskningsprocessen*. Stockholm: Liber.
- Thrane, C. & Torhell, S. (2019). *Kvantitativ metod: En praktisk introduktion* (Upplaga 1:1.). Lund: Studentlitteratur.
- Trost, J. (2010). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.

Annat

- Andersson, A., & Norling, C. (2006). *Revisionsplikt i små företag – en ekonomisk eller ideologisk fråga?* Kandidatuppsats. Högskolan Kristianstad.
- Apajalahti, A. (2017). *Tilintarkastajat jo yli 100 vuotta luottamusta rakentamassa – 1800-luvulta 1960-luvulle*. Profiitti- Talous & tilintarkastus 1/2017.
- ECON-rapport nr 2007–049. (2007). *Konsekvenser av avskaffelse av lovpålagt revisjonsplikt for små aksjeselskap*. Oslo
- Eklund, G. (2014) *Tillförlitlighet, trovärdighet och etik*. Ur Gunilla Eklund – *Kvalitativa metoder* (2014).
- Europeiska gemenskapernas kommission. (2005). *Om genomförande av gemenskapens Lissabonprogram: en strategi för förenkling av lagstiftningen*. Hämtad 8.11.2019 från: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52005DC0535&from=EN>
- Europeiska gemenskapernas kommission. (2007). *Åtgärdsprogram för minskning av administrativa bördor i Europeiska unionen*. Hämtad 8.11.2019 från: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0023&from=FI>
- Europeiska gemenskapernas kommission. (2013). *Programmet om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refit-programmet): resultat och nästa steg*. Hämtad

17.1.2020 från: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:97b27b3a-2ceb-11e3-8d1c-01aa75ed71a1.0014.01/DOC_1&format=PDF

Glantz, S.(2017). Tidningen Balans. (2017). Ärligt talat, Dan! – om revisionsplikten. Hämtad 2.2.2020 från: <https://www.tidningenbalans.se/nyheter/arligt-talat-dan-om-revisionsplikten/>

Haapamäki, E. (2018). Tilintarkastus – Pakollinen paha vai mahdollisuus? Valta ja vastuu. Hämtad 13.11.2019 från: <https://vvoy.fi/tilintarkastus-pakollinen-paha-vai-mahdollisuus/>

Ittonen, K. (2017). Vapaaehtoinen tilintarkastus Suomessa. Suomen tilintarkastajat. Hämtad 8.11.2019 från: <https://www.suomentilintarkastajat.fi/blogi/tilintarkastuksen-asiantuntijoille/vapaaehtoinen-tilintarkastus-suomessa>

Jensen, V., & Björklund, J. (2014). Centern: Fler företag ska slippa revisionsplikt. Hämtad 16.1.2020 från Sveriges radio: <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=5929911>

Neij, J. (2018). ”Allt färre företag har revisor”. Sämre kvalitet på årsredovisningarna sedan revisionsplikten slopades. Tidningen Balans. Hämtad 16.1.2020 från: <https://www.tidningenbalans.se/nyheter/allt-farre-foretag-har-revisor/>

PwC (2019). Revision som skapar mervärde. Hämtad 6.11.2019 från: <https://www.pwc.se/sv/revision.html>

Revisionslagen (RevL 1141/2015). Hämtad 7.11.2019 från: <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2015/20151141>

Riksrevisionen (2017). Avskaffandet av revisionsplikten för små aktiebolag – en reform som kostar mer än den smakar. Hämtad 6.11.2019 från https://www.riksrevisionen.se/download/18.3daa1b3d160c00a26d2c0f3/151843549928/2/RiR_2017_35_REVISIONSPLIKT_ANPASSAD.pdf

Sjöström, T. (2014). Profilen: Våra finska vänner tar marknadsandelar. Tidningen konsulten. Hämtad 20.1.2020 från: <https://www.tidningenkonsulten.se/artiklar/juha-ahvenniemi-vara-finska-vanner-tar-marknadsandelar/>

Småföretagarnas Riksförbund (2016). Det är dags att globalisera Sverige! *Småföretagarna*. Hämtad 20.1.2020 från: <https://www.smaforetagarna.se/pressreleaser/det-ar-dags-att-globalisera-sverige/>

Statens offentliga utredningar (2008). Avskaffandet av revisionsplikten för småföretag. (SOU 2008:32)

Tidningen Balans. (2016). Vartannat bolag saknar revisor. Hämtad 15.1.2020 från: <https://www.tidningenbalans.se/branschinfo/vartannat-bolag-saknar-revisor/>

Bilagor

Bilaga 1

Intervjufrågor - Frivillig revision

1. Berätta lite om vad för verksamhet ni driver, samt typ av företag, antalet anställda etc.
2. När grundades företaget?
3. Sköter ni redovisningen internt eller externt?
4. Ifall internt, sköter ni själv eller någon annan?
5. Sköter ni själv även årsredovisningen?
6. Varför har ni valt att sköta redovisningen internt/externt?
7. Anser ni att ni är benägna att ta risker?
8. Använder ni er av en revisor?
9. Varför har ni valt att använda er av frivillig revision?
10. Vilka fördelar anser du att det finns med revision?
11. Vilka nackdelar?
12. Har ni alltid haft en revisor? Om inte, hur länge?
13. Känner ni att ni skulle kunna använda er av annan ekonomisk rådgivning istället för en revisor?
14. Vilka är era främsta intressenter?
15. Hur är ert förhållande till era intressenter?
16. Hur tror ni de förhåller sig till att ni använder er av revision?
17. Hur tror ni er relation skulle förändras ifall ni inte skulle ha en revisor?
18. Har ni haft funderingar på att sluta med revision? Varför/varför inte?
19. Var frivillig revision en självklarhet för er?
20. Hur ser framtidsutsikterna ut, kommer ni i fortsättningen också använda er av revision?
21. Övriga kommentarer?

Bilaga 2

Intervjufrågor – Ingen frivillig revision

1. Berätta lite om vad för verksamhet ni driver, samt typ av företag, antalet anställda etc.
2. När grundades företaget?
3. Sköter ni redovisningen internt eller externt?
4. Ifall internt, sköter ni själv eller någon annan?
5. Sköter ni själv även årsredovisningen?
6. Varför har ni valt att sköta redovisningen internt/externt?
7. Anser ni att ni är benägna att ta risker?
8. Använder ni er av en revisor?
9. Varför har ni valt att inte använda er av frivillig revision?
10. Anser ni att kostnaderna är för höga i relation till nyttan? Eller är det andra faktorer som spelar in? I så fall vilka.
11. Vilka nackdelar anser du att det finns med revision?
12. Vilka fördelar?
13. Har ni alltid varit utan revisor? Om inte, hur länge?
14. Känner ni att ni skulle vara i behov av någon slags ekonomisk rådgivning?
15. Vilka är era främsta intressenter?
16. Hur är ert förhållande till era intressenter?
17. Hur tror ni de förhåller sig till att ni inte använder er av revision? Då revision kan ses som en försäkran om att redovisningen är korrekt?
18. På vilka andra sätt skapar ni tilliten till era intressenter?
19. Hur tror du er relation skulle förändras ifall ni skulle anlita en revisor?
20. Har ni haft funderingar på att anlita en revisor? Varför/varför inte?
21. Vilka faktorer lockar mest för att anlita en revisor?
22. Hur ser framtidsutsikterna ut, kommer ni i fortsättningen också utesluta revision?
23. Övriga kommentarer?